

Anvisningar om banksekretess 2009

Dessa anvisningar baserar sig på 2008 i kraft varande lagstiftningen, och de har inte uppdaterats sedan dess.

Innehåll	Sida
1 PRINCIPEN OM BANKSEKRETESS OCH DESS UTVECKLING	1
2 SKILLNADEN MELLAN BANKSEKRETESS OCH BANKENS AFFÄRSHEMLIGHET	1
3 SAMMANSLUTNINGAR SOM TYSTNADSPLIKTEN GÄLLER	2
4 PERSONER MED TYSTNADSPLIKT	2
4.1 Banktjänstemän	2
4.2 Medlemmar i bankens organ	2
4.3 Revisorer	3
4.4 Ett tjänsteföretags personal och andra som verkar på bankens uppdrag	3
4.5 Personer som arbetar i banklokaler men inte deltar i bankverksamheten	3
5 SEKRETESSBELAGDA UPPGIFTER	3
6 BANKSEKRETESSENS UTSTRÄCKNING I TIDEN	4
7 TYSTNADSPLIKT INOM BANKEN	4
7.1 Att undersöka sekretessbelagda uppgifter	4
7.2 Att röja sekretessbelagda uppgifter för en annan banktjänsteman	4
7.3 Uppgifter som erhållits vid ombuds- och experttjänster	4
8 UPPGIFTER TILL ENSKILDA	4
8.1 Kundens samtycke	4
8.2 Fullmakt	5
8.3 Intressebevakningsfullmakt	5
8.4 Gemensam kredit och gemensamt konto eller förvar	5
8.5 Dispositionsrätt till ett konto	5
8.6 Överfört konto	6
8.7 Uppgifter om bankaffärerna för personer under intressebevakning	6
8.7.1 Allmänt om intressebevakning	6
8.7.2 Intressebevakarens rätt att få uppgifter	6
8.7.3 Rätt för minderårig och annan person under intressebevakning att få uppgifter	7

8.8	Make/maka	7
8.9	Uppgifter om ett dödsbo	7
8.9.1	Dödsbodelägare	7
8.9.2	Legatarie	8
8.9.3	Förrättare av bouppteckning och god man	8
8.9.4	Boutredningsman, skiftesman och testamentsexekutor	8
8.9.5	Uppgifter om den efterlevande maken	8
8.10	Förrättare av avvittring	8
8.11	Utredare vid företagssanering	8
8.12	Utredare och utmättningsman vid skuldsanering för en privatperson	9
8.13	Konkursboförvaltare	9
8.14	Konkursgäldenär	9
8.15	Likvidator	9
8.16	Borgensman	9
8.16.1	Innan borgensförbindelsen undertecknas	9
8.16.2	Efter att borgensförbindelsen har undertecknats	9
8.17	Pantsättare	10
8.17.1	Innan pantförbindelsen undertecknas	10
8.17.2	Efter att pantförbindelsen har undertecknats	10
8.18	Panthavare	10
8.19	Gäldenär	11
8.20	Förmedlare som sköter försäljningen av en pant	11
8.21	Checkinnehavare	11
8.22	Mottagare av en kortbetalning	11
8.23	Kortinnehavare	11
8.24	Information vid betalningsrörelsen mellan banker	12
8.25	Betalarens rätt att få uppgifter om fel betalningsmottagare	12
8.26	Uppgifter till betalningsmottagaren om kontohavaren när betalaren inte är känd	12
8.27	Uppgifter om betalningsmottagaren till betalaren när betalningsmottagarens kontouppgifter är föråldrade	12
8.28	Personer som handlar för en juridisk person	12
8.28.1	De som har rätt att få uppgifter på grund av sin ställning	12
8.28.2	Revisor och förvaltningsrådsmedlem	13
8.28.3	Personer med firmateckningsrätt	13
8.28.4	Oregistrerad sammanslutning	13

9	UPPLYSNINGAR TILL HOLDINGFÖRETAG, KREDITINSTITUT, FINANSIELLA INSTITUT OCH FÖRSÄKRINGSANSTALTER	13
9.1	Upplysningar till holdingföretag, kreditinstitut eller finansiellt institut inom samma koncern eller ekonomiska sammanslutning	13
9.2	Upplysningar mellan andelsbanker	14
9.3	Upplysningar mellan sparbanker	14
9.4	Uppgifter till bankernas säkerhetsfonder	14
9.5	Uppgifter till Insättningsgarantifonden	14
9.6	Uppgifter till Ersättningsfonden för investerare	14
9.7	Uppgifter till en försäkringsanstalt	14
10	UPPGIFTER TILL MYNDIGHETERNA	15
10.1	Tillsynsmyndighet	15
10.1.1	Granskningsrätt	16
10.1.2	Rätt att få uppgifter och handlingar av banken	16
10.1.3	Rätt att få uppgifter och handlingar av en sammanslutning inom bankens finansiella företagsgrupp eller i vilken banken annars har bestämmande inflytande	17
10.1.4	Bankens revisors skyldighet att lämna uppgifter till Finansinspektionen	17
10.1.5	Skyldighet att anmäla marknadsmissbruk	17
10.1.6	Finansinspektionens tystnadsplikt	17
10.2	Centralinstitutet för sammanslutningen av andelsbanker som tillsynsutövare	18
10.3	Sparbanksinspektionen	18
10.4	Statens säkerhetsfond	18
10.5	Skattemyndigheterna	19
10.5.1	Allmänt	19
10.5.2	Individualiserad förfrågan till banken	20
10.5.3	Begränsningar i skyldigheten att lämna uppgifter	20
10.5.4	Skattemyndigheternas granskningsrätt	21
10.5.5	Jämförelseuppgiftsgranskning	21
10.5.6	Beskattning i en främmande stat	21
10.5.7	Tillämpliga lagbestämmelser	22
10.6	Finlands Bank	23
10.7	Polismyndigheterna	23
10.7.1	Förfrågan för avvärjande eller utredning av brott	23
10.7.2	Brott mot banken	24
10.7.3	Skingringsförbud och kvarstad	24
10.7.4	Beslag	24

10.7.5	Lämnande av uppgifter för polisundersökning	25
10.7.6	Centralen för utredning av penningtvätt	25
10.7.7	Internationella finansiella sanktioner	25
10.8	Åklagar-, tull- och gränsbevakningsmyndigheterna	25
10.9	Konkursombudsmannen	26
10.10	Utsökningsmyndigheterna	26
10.10.1	Allmänt	26
10.10.2	Egendom som är föremål för förfrågan	27
10.10.3	Verkställighet av säkringsåtgärd	28
10.11	Myndigheter som övervakar penninginsamlingar	28
10.12	Övriga myndigheter	28
10.12.1	Datasekretessmyndigheterna	28
10.12.2	Konsumentskyddsmyndigheterna	29
10.12.3	Uppgifter till Konkurrensverket	30
10.12.4	Uppgifter till förmyndarmyndigheten, dvs. magistraten	30
10.12.5	Uppgifter till socialmyndigheterna	30
10.12.6	Uppgifter till folkpensionsanstalten, besvärnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen	31
10.12.7	Rättshjälpsbyråns rätt att få uppgifter	32
10.12.8	Uppgifter som lämnas enligt vissa speciallagar	32
10.13	Kreditupplysning	32
10.14	Uppgifter i kundstörningsregistret	32
11	HÖRANDE AV EN BANKTJÄNSTEMAN SOM VITTNÉ	32
11.1	Förundersökning	32
11.1.1	Vittne i ett brottmål där banken inte är målsägande	32
11.1.2	Vittne i ett brottmål där banken är målsägande	33
11.2	Domstol	33
11.2.1	Vittne i ett brottmål där banken inte är målsägande eller i ett tvistemål mellan kunder	33
11.2.2	Vittne i ett tvistemål där banken är part eller i ett brottmål där banken är målsägande	33
12	BANKEN SOM PART I EN RÄTTEGÅNG	33
13	PÅFÖLJDER AV BROTT MOT TYSTNADSPLIKTEN	34
13.1	Straffrättsliga påföljder	34
13.2	Skadestånd och andra påföljder	34

14	LAGBESTÄMMELSER SOM RÖR BANKSEKRETESSEN	35
14.1	Kreditinstitutslagen	35
14.2	Lag om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform	36
14.3	Lag om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland	36
14.4	Lag om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat	36
14.5	Lag om värdepappersföretag	37
14.6	Lag om placeringsfonder	38
14.7	Straffbestämmelser	38
14.8	Skadeståndsbestämmelser	38
14.9	Arbetsavtalslag	39
14.10	Strafflag	39
14.11	Lag om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism	41
14.12	Lag om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet	41
14.13	Rättegångsbalk	42
15	DEFINITIONER	42

Dessa anvisningar om banksekretess har sammanställts av bankerna i samarbete inom Finansbranschens Centralförbund. De ersätter de tidigare banksekretessbestämmelserna som var uppgjorda inom Bankföreningen i Finland. Lagstiftningen har beaktats till 31.12.2008.

I det följande används begreppen bank och banktjänsteman för att beskriva alla sammanslutningar som omfattas av tystnadsplikten (bl.a. banker, finansbolag och värdepappersföretag samt i lagen om placeringsfonder avsedda fondbolag och förvaringsinstitut) och deras anställda. Definitioner av centrala begrepp finns i punkt 15. Försäkringsbolagen har egna sekretessregler och de behandlas inte i dessa anvisningar.

1 Principen om banksekretess och dess utveckling

Bankernas tjänstemän och förtroendevalda får vid skötseln av sina uppgifter, t.ex. inom kreditgivning och förmögenhetsförvaltningen, uppgifter om kunders och andra personers ekonomiska och andra angelägenheter. Banken får dessutom uppgifter om kunderna t.ex. i anslutning till betalningsrörelsen.

En förutsättning för bankverksamheten är att kunderna har förtroende för att deras ekonomiska och privata angelägenheter hålls hemliga. En banktjänsteman eller en medlem i bankens förvaltningsorgan får inte lämna utomstående uppgifter om kundernas angelägenheter. Ur kundens synpunkt är banksekretessen därför en del av integritetsskyddet. Förutom den enskilda människan skyddar banksekretessen också företag och andra sammanslutningar.

Principen om banksekretess har iakttagits lika länge som man har idkat bankverksamhet. Till en början iaktogs principen utan skrivna lagar som sedvane rätt med stöd av moral och god sed. I Finland skrevs principen om banksekretess för alla banker för första gången in i de banklagar som trädde i kraft år 1970. Principen behölls i den gamla och den nya kreditinstitutslagen (1607/1993 och 121/2007). Kreditinstitutslagens banksekretessbestämmelser som trädde i kraft i februari 2007 skiljer sig inte i sak från de tidigare, men bestämmelserna i den tidigare lagens 94 § har i den nya lagen delats upp i 141 och 142 §.

I takt med att bankverksamheten har utvecklats har banksekretessen fått allt större betydelse eftersom den tryggar en störningsfri verksamhet inom den finansiella sektorn. Vid sidan av den enskilda kundens intresse tjänar banksekretessen sålunda också det allmänna intresset. Dessa intressen kan dock komma i konflikt med varandra. I vissa fall har lagstiftaren ansett att banksekretessen måste vika för ett större allmänt intresse. Bland annat har olika lagar gett myndigheterna rätt till information. De här fallen är dock noga angivna i lagens bestämmelser. I egenskap av undantagsbestämmelser måste de tolkas snävt.

Kreditinstitutslagens banksekretessbestämmelser kompletteras av bestämmelser om tystnadsplikt i annan lagstiftning, t.ex. i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, värdepappersmarknadslagen, lagen om värdepappersföretag, lagen om placeringsfonder och lagstiftningen om värdeandelssystemet. Också lagstiftningen om dataskydd, såsom personuppgiftslagen och kreditupplysningslagen, innehåller bestämmelser som påverkar tystnadsplikten. Den rätt för myndigheterna att få upplysningar enligt de lagar som har nämnts i detta stycke behandlas också senare i anslutning till respektive myndighet som har rätt till upplysningar.

2 Skillnaden mellan banksekretess och bankens affärshemlighet

Bankens egna affärshemligheter måste hållas isär från banksekretessen, som gäller uppgifter om kunderna. Det är fråga om banksekretess när bankkunden kan identifieras utgående från en uppgift. Banksekretessen gäller inte bland annat uppgifter om en viss kundgrupp, om uppgifterna inte kan förknippas med någon viss kund i banken.

Alla företag har egna affärshemligheter som de anställda inte får avslöja för utomstående utan lov. Till bankens affärshemligheter hör t.ex. bankens utvecklings- och marknadsföringsplaner, detaljerade nyckeltal för bankens ekonomi, försäljningen av en fastighet som banken äger, frågor som har behandlats i bankens förvaltningsråd och styrelse samt uppgifter eller dokument för bankens interna bruk, även sådana som gäller kunder. Beträffande denna information har banken prövningsrätt i motsats till när det gäller banksekretessen om kunderna. Bankens tjänstemän och förtroendevalda får dock inte

heller avslöja bankens affärshemligheter. Bara de personer som på grund av sin ställning eller med särskilt tillstånd har rätt till det får informera om bankens affärshemligheter. Bankerna har egna anvisningar om vilka som får ge ut information.

Om handlingar som innehåller bank- eller affärshemligheter sänds till myndigheter, är det skäl att försäkra sig om att handlingarna hemlighålls genom att vid behov förse dem med anteckning om sekretess, eftersom man utgår från att myndighetsverksamhet är offentlig enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Myndigheterna ska dock hemlighålla handlingar som innehåller affärshemligheter eller andra sekretessbelagda uppgifter. Bankens rätt att röja uppgifter som omfattas av banksekretessen för att trygga sina rättigheter vid en rättegång behandlas längre fram under punkt 12.

3 Sammanslutningar som tystnadsplikten gäller

Tystnadsplikten omfattar i kreditinstitutslagen avsedda holdingföretag, kreditinstitut, finansiella institut och värdepappersföretag inom kreditinstitutets finansiella företagsgrupp (konsolideringsgrupp), sammanslutningar av kreditinstitut samt finans- och försäkringskonglomerat. Finansiella institut tillhör en finansiell företagsgrupp och omfattas av tystnadsplikten om det finansiella institutet är dotterföretag till ett kreditinstitut eller till dess holdingföretag. På denna grund omfattar tystnadsplikten de finansieringsbolag som hör till kreditinstitutets koncern.

Holdingföretag, sammanslutning av kreditinstitut och konglomerat definieras i punkt 15.

4 Personer med tystnadsplikt

Enligt 141 § i kreditinstitutslagen får bankhemligheter inte röjas av en medlem eller suppleant i ett organ inom ett kreditinstitut eller företag inom samma finansiella företagsgrupp, inom en sammanslutning av kreditinstitut eller inom något annat företag som agerar för kreditinstitutets räkning, liksom inte heller av personer som är anställda hos dessa eller utför någon uppgift på deras uppdrag. Detsamma gäller ett kreditinstitutets ombud och en anställd hos kreditinstitutets ombud eller den som utför en uppgift på uppdrag av ombudet.

Motsvarande tystnadsplikt gäller också den som är medlem eller suppleant i ett organ eller som på uppdrag utför någon uppgift inom ett företag som hör till ett finans- och försäkringskonglomerat eller inom dess ombud eller inom något annat företag som agerar på uppdrag av ett företag som hör till konglomeratet.

4.1 Banktjänstemän

Tystnadsplikten gäller varje anställd i en bank eller banksammanslutning. Tystnadsplikt har också de anställda som inte utför egentligt bankarbete, såsom t.ex. personer inom personal- och ekonomiförvaltningen, stafetter och städare.

4.2 Medlemmar i bankens organ

Bl.a. har följande medlemmar i organen tystnadsplikt:

Affärsbank

- förvaltningsrådsmedlem
- direktions-/styrelsemedlem
- verkställande direktör
- inspektör som förvaltningsrådet har utsett
- kontrollant vid kontor

Andelsbank

- förvaltningsrådsmedlem
- styrelsemedlem
- verkställande direktör
- inspektör som förvaltningsrådet har utsett
- kontrollant vid kontor
- medlem i en kommission som sköter förvaltningsuppgifter

OP-Centralen anl

- förvaltningsrådsmedlem
- styrelsemedlem
- verkställande direktör

Sparbank och sparbanksaktiebolag

- principal
- förvaltningsrådsmedlem
- styrelsemedlem
- verkställande direktör
- inspektör som styrelsen har utsett
- medlem i en kommission som sköter förvaltningsuppgifter

Sparbanksförbundet

- förvaltningsrådsmedlem
- styrelsemedlem
- verkställande direktör

Lokalandelsbankförbundet

- verkställande direktör

– styrelsemedlem

Utländskt kreditinstituts filial

– direktör

Holdingföretag

– förvaltningsrådsmedlem

– direktionsmedlem

– verkställande direktör

Finansiellt institut

– förvaltningsrådsmedlem

– direktions-/styrelsemedlem

– verkställande direktör

Finansbolag

– förvaltningsrådsmedlem

– styrelsemedlem

– verkställande direktör

Värdepappersföretag

– förvaltningsrådsmedlem

– styrelsemedlem

– verkställande direktör

Fondbolag

– styrelsemedlem

– verkställande direktör

Förvaringsinstitut

– förvaltningsrådsmedlem

– styrelsemedlem

– verkställande direktör

Finansbranschens Centralförbund

– styrelsemedlem

– verkställande direktör

Insättningsgarantifonden

– delegationsmedlem

– styrelsemedlem

– ombudsman

Ersättningsfonden för investerare

– delegationsmedlem

– styrelsemedlem

– ombudsman

Bankernas säkerhetsfonder

– delegationsmedlem

– styrelsemedlem

– ombudsman

Tystnadsplikten gäller också suppleanter i de nämnda organen samt andra medlemmar och ersättare i motsvarande ställning i organ.

Sekretessreglerna gäller inte bolagsstämma, principalmöte, andelsstämma eller fullmäktige för andelslag och inte heller aktieägare, insättare, grundfundsandelsägare eller placeringsandelsägare eller medlemmar som deltar i sådant möte, och till dessa får sekretessbelagda uppgifter inte lämnas.

4.3 Revisorer

Revisorerna i en bank och en sammanslutning av banker får inte röja vad de har fått veta vid revisionen om sådant som banksekretessen omfattar. Tystnadsplikten gäller också revisorns medhjälpare.

4.4 Ett tjänsteföretags personal och andra som verkar på bankens uppdrag

Enligt kreditinstitutslagens 141 § omfattar tystnadsplikten personer som utför uppgifter på uppdrag av banken. Skyldiga att hemlighålla vad de de vid utförande av någon uppgift har fått veta om sådant som är belagt med banksekretess är exempelvis anställda hos dataservice-, postnings-, värdetransport-, automatservice-, städ-, bevaknings- och bokföringsföretag och andra serviceföretag. Bankerna kräver dessutom att de utomstående tjänsteföretagens anställda undertecknar en tystnadsförbindelse och att avtalet med företaget har en tystnadsklausul.

4.5 Personer som arbetar i banklokaler men inte deltar i bankverksamheten

Tystnadsplikten enligt kreditinstitutslagens 141 § omfattar inte personer som inte utför uppgifter på uppdrag av banken (t.ex. en anställd i ett bolag som inte tillhör samma konglomerat och som säljer sitt bolags produkter eller tjänster i bankens kontor). Därför måste banken kräva tystnadsförbindelse av de personer som arbetar i bankens lokaler utan att delta i bankverksamheten. Dessutom ska banken försöka ordna dessa personers arbetsutrymmen så att personerna inte har tillgång till banksekretessbelagda uppgifter.

5 Sekretessbelagda uppgifter

Banksekretessen omfattar alla de omständigheter som en tjänsteman eller förtroendevald i banken får kännedom om i sin syssla om den ekonomiska situationen hos någon av bankens kunder eller hos kunder till ett företag som tillhör samma finansiella företagsgrupp eller konglomerat som banken eller hos någon annan person med anknytning till bankens eller företagets verksamhet eller om någons personliga förhållanden eller om en affärs- eller yrkeshemlighet. Sekretessen gäller t.ex. uppgifter som har erhållits vid ansökan om kredit om kundens lönsamhetskalkyler, affärskontrakt, affärsarrangemang och nya produkter.

Tystnadsplikten gäller både fasta och tillfälliga kundförhållanden. Banksekretessen begränsar sig inte enbart till bankaffärerna mellan banken och kunden, utan den omfattar också omständigheter utanför detta förhållande, om man har fått kännedom om dem i anslutning till bankärenden. Tystnadsplikten gäller även uppgifter om andra personer än bankens kunder. I tystnadsplikten ingår också att inte heller röja för utomstående om en viss person är kund i banken eller inte. Tystnadsplikten förutsätter också att man i e-postmeddelanden som går som oskyddade e-postförbindelser i regel inte behandlar sådant som är belagt med banksekretess.

Banksekretessen gäller sådana uppgifter som kunden kan anses önska hålla hemliga. Banksekretessen gäller inte uppgifter som är allmänt kända och inte heller uppgifter som har blivit offentliga trots att de ursprungligen borde ha hållits hemliga. Därför kan t.ex. uppgift lämnas om att en person är kund i banken, om detta är allmänt känt eller om kunden har samtyckt till att uppgiften offentliggörs eller själv har tillkännagett den exempelvis på sina brevlanketter.

Tystnadsplikten sträcker sig också till uppgifter som har erhållits från en annan bank eller från ett företag som hör till samma konglomerat eller ekonomiska sammanslutning. Sådana uppgifter kan t.ex. härröra sig från betalningsförmedlingen (se punkterna 8.21–8.27 om att lämna uppgifter om kunden i anslutning till betalningsrörelsen) eller från konglomeratets eller den ekonomiska sammanslutningens marknadsföringsåtgärder (9.1).

6 Banksekretessens utsträckning i tiden

Tystnadsplikten börjar när banktjänstemannens eller den förtroendevaldas anställning eller förtroendeuppdrag börjar. Tystnadsplikten gäller både arbetstid och fritid. Tystnadsplikten består också sedan anställningen eller förtroendeuppdraget har upphört.

Banksekretessen gäller inte bara uppgifter som har erhållits medan kundförhållandet har pågått, utan också uppgifter som har erhållits före och efter det. Sålunda är t.ex. uppgifter som har lämnats banken vid förhandlingar om att inleda ett kundförhållande underkastade tystnadsplikt, också om personen eller företaget inte blev kund i banken.

7 Tystnadsplikt inom banken

7.1 Att undersöka sekretessbelagda uppgifter

En banktjänsteman får inte inhämta eller undersöka sekretessbelagda uppgifter annat än i den omfattning som arbetsuppgifterna förutsätter.

7.2 Att röja sekretessbelagda uppgifter för en annan banktjänsteman

Sekretessbelagda uppgifter får inte ens internt i banken röjas för en annan tjänsteman utöver det som arbetsuppgifterna förutsätter.

7.3 Uppgifter som erhållits vid ombuds- och experttjänster

Uppgifter som har erhållits i samband med bankens ombuds- och experttjänster får utnyttjas i bankens egen verksamhet bara med den uppdragsgivande kundens tillstånd.

Sådana är exempelvis uppgifter som ingår i ett aktieägarregister som förs för en kundsammanslutnings räkning eller sådana känsliga uppgifter t.ex. om hälsotillstånd som har erhållits vid funktionen som ombud för ett försäkringsbolag. Också annan lagstiftning (t.ex. lagstiftningen om dataskydd och om värdepappersmarknaden) kan begränsa användningen av uppgifterna.

8 Uppgifter till enskilda

Huvudregeln är att ingen (t.ex. en privatperson, ett bolag, en förening eller en stiftelse) har rätt att få uppgifter om andras bankaffärer.

I det följande nämns de viktigaste undantagen från denna huvudregel samt ges anvisningar för de vanligaste situationer i praktiken där enskilda frågar om andras bankaffärer. Om en persons rätt att få uppgifter grundar sig på ett domstolsbeslut, ska domstolens skriftliga förordnande företes banken.

Bankerna har i regel rätt att ta ut en avgift för utlämnande av uppgifter.

8.1 Kundens samtycke

Kunden kan ge sitt samtycke till att banken lämnar ut uppgifter om hans bankaffärer till någon annan trots banksekretessen.

Samtycket kan vara muntligt eller skriftligt och det kan vara en del av ett större dokument. Exempelvis kan makar i ett avtal, som de ingår i händelse av skilsmässa, ge sitt samtycke till att banken lämnar ut uppgifter om deras bankaffärer.

Samtycket bör helst vara skriftligt, eftersom det vid eventuella tvister ofta är svårt att bevisa ett muntligt samtycke. Samtycket kan ges t.ex. i form av en fullmakt. Ett exempel på fullmakt finns i punkt 8.2.

8.2 Fullmakt

En kund kan befullmäktiga en annan person att få uppgifter om hans bankaffärer. Fullmakten ska ges skriftligt och företes banken i original. Då uppgifter begärs ska banken dessutom behålla fullmakten eller en kopia av den.

Fullmakten ska uttryckligen nämna att den befullmäktigade har rätt att få uppgifter om fullmaktsgivarens bankaffärer eller om en del av dem. En öppen fullmakt räcker inte. Fullmakten kan formuleras på många sätt, till exempel:

F U L L M A K T

Jag befullmäktigar X (namn och personbeteckning) att få alla de uppgifter som han önskar om mina konton, krediter och andra bankaffärer i banken A.

Ort och datum

Fullmaktsgivarens underskrift (namnförtydligande och personbeteckning)

Om det finns skäl att betvivla fullmaktens korrekthet eller giltighet, ska saken kontrolleras hos fullmaktsgivaren innan uppgifter lämnas ut.

Om den befullmäktigade enligt fullmakten bara har rätt att göra uttag på kontot, har han inte rätt att få uppgifter om kontot.

8.3 Intressebevakningsfullmakt

Genom en intressebevakningsfullmakt som träder i kraft om fullmaktsgivaren själv förlorar förmågan att sköta sina angelägenheter utser fullmaktsgivaren en betrodd person till fullmäktig.

En intressebevakningsfullmakt är en mellanform mellan vanlig fullmakt och förordnande av intressebevakare. Intressebevakningsfullmakten träder i

kraft genom fastställelse vid magistraten. Magistraten antecknar fullmakten i registret över förmynderskapsärenden om fullmakten gäller företrädande i ekonomiska angelägenheter.

Intressebevakningsfullmaktens ikraftträdande upphäver inte tidigare utfärdade vanliga fullmakter från huvudmannen, så det går att agera även med innehavaren av en sådan fullmakt. Den som bemyndigats med intressebevakningsfullmakt har dock rätt att återkalla fullmakter som huvudmannen gett tidigare.

Banken är skyldig att på begäran lämna magistraten och domstolen de uppgifter och utredningar som behövs för avgörande av ett anhängigt ärende.

En fullmäktig med allmän intressebevakningsfullmakt har samma helhetsansvar som en intressebevakare att undersöka vad som hänt, t.ex. om huvudmannen har ersättningsfordringar.

Fullmäktigens rätt att få uppgifter om de ärenden som omfattas av intressebevakningsfullmakten sträcker sig bakåt i tiden.

8.4 Gemensam kredit och gemensamt konto eller förvar

Gemensam kredit

Om flera personer tillsammans är gäldenärer för en kredit, har de alla också var för sig rätt att få uppgifter om krediten.

Gemensamt konto eller förvar

Varje kontohavare för sig har rätt att få uppgifter om kontot oberoende av om kontohavaren kan använda kontot ensam eller bara tillsammans med en annan kontohavare.

Detta gäller också gemensamt förvar.

8.5 Dispositionsrätt till ett konto

Den som har dispositionsrätt till ett konto har rätt att få uppgifter om användningen av kontot så länge hans dispositionsrätt är i kraft. Den som har dispositionsrätt har rätt att få uppgifter också ensam, även om han har dispositionsrätt till kontot tillsammans med någon annan.

Innehavaren av en sparbok har rätt att få uppgifter bara om saldot på kontot, om han inte är kontohavare.

8.6 Överfört konto

Om ett konto har överförts på en annan person, har mottagaren rätt att få uppgifter bara om saldot på kontot och om kontotransaktionerna efter överföringen.

8.7 Uppgifter om bankaffärerna för personer under intressebevakning

8.7.1 Allmänt om intressebevakning

Under intressebevakning står minderåriga samt de myndiga som har förordnats en intressebevakare. En person under intressebevakning kallas intressebevakarens huvudman.

Minderåriga är personer under 18 år. Intressebevakare för en minderårig är vanligen vårdnadshavarna. Exempelvis domstolen kan dock i samband med en skilsmässodom ha förordnat bara den ena av föräldrarna till vårdnadshavare och/eller intressebevakare för en minderårig.

För en myndig kan domstolen förordna en intressebevakare, om han på grund av sjukdom, störningar i de psykiska funktionerna, försvagat hälsotillstånd eller någon annan motsvarande orsak saknar förmåga att bevaka sina intressen eller sköta sådana personliga eller ekonomiska angelägenheter som kräver åtgärder. Förordnandet kan vara begränsat innehållsmässigt eller tidsmässigt. I allmänhet är förordnandet ett allmänt förordnande som gäller tillsvidare för att sköta ekonomiska angelägenheter. När det gäller andra förordnanden bör man noga ta reda på om förordnandet ger intressebevakaren rätt att få uppgifter om huvudmannens bankaffärer.

Om förordnandet av en intressebevakare inte räcker till för att trygga huvudmannens intressen, kan huvudmannens handlingsbehörighet begränsas. Begränsningen kan innebära att huvudmannen kan företa vissa rättshandlingar eller förfoga över viss egendom endast tillsammans med intressebevakaren eller att huvudmannen inte är behörig att företa vissa rättshandlingar eller att han inte har rätt att förfoga över viss egendom eller att huvudmannen förklaras omyndig.

Om intressebevakaren är förhindrad att sköta sitt uppdrag eller om intressebevakarens och huvudmannens intressen är motstridiga, kan domstolen förordna en ställföreträdare för intressebevakaren. På intressebevakarens ställföreträdare tillämpas samma bestämmelser som på intressebevakaren.

Även banken kan anmäla om en kunds behov av intressebevakning på det sätt som anges i punkten 10.12.4.

8.7.2 Intressebevakarens rätt att få uppgifter

Intressebevakaren har i allmänhet rätt att få uppgifter om huvudmannens alla bankaffärer. Om domstolen ändå har förordnat en intressebevakare bara för ett visst uppdrag eller viss egendom (t.ex. en fastighetsaffär), har intressebevakaren rätt att få uppgifter bara om angelägenheter som gäller uppdraget eller egendomen. Om en ställföreträdare för intressebevakaren har förordnats på grund av att intressebevakarens och huvudmannens intressen är motstridiga, gäller intressebevakarens ställföreträdares rättigheter bara de bankaffärer som förordnandet omfattar. Även då har den egentliga intressebevakaren rätt att få uppgifter om huvudmannens alla bankaffärer.

Intressebevakarens rätt att få uppgifter är retroaktiv. Intressebevakaren har sålunda rätt att få uppgifter om huvudmannens bankaffärer både för tiden före förordnandet och om tiden efter det så länge som intressebevakningsförordnandet gäller. Detta gäller också situationer där intressebevakaren har bytts. Därvid får den nya intressebevakaren uppgifter om huvudmannens bankaffärer också under den föregående intressebevakarens tid. När intressebevakningen upphört har intressebevakaren rätt att få uppgifter om huvudmannens bankaffärer under den tid som han var intressebevakare.

Intressebevakaren har rätt att få uppgifter om en minderårigs bankaffärer också om bara den minderåriga har dispositionsrätt till kontot. Intressebevakaren har rätt att få dessa uppgifter oberoende av vem som har öppnat kontot i den minderårigas namn eller vem som har dispositionsrätt till kontot. Om den minderårigas båda föräldrar är hans vårdnadshavare, kan banken lämna uppgifter om den minderårigas bankaffärer till vardera vårdnadshavaren utan den andras samtycke.

Att någon annan än den minderårigas föräldrar är hans intressebevakare framgår av domstolen beslut i saken, registret över förmynderskapsärenden och ofta också av den minderårigas ämbetsbevis. Den person som förordnats till den minderårigas intressebevakare har då rätt att få uppgifter om den minderårigas bankaffärer.

Intressebevakaren får alla uppgifter om den myndiga persons bankaffärer som står under intressebevakning. Om intressebevakarna är flera än en och domstolen inte har delat upp intressebevakningen mellan dem, har varje intressebevakare rätt att ensam få uppgifter om huvudmannens bankaffärer. Om domstolen har delat upp intressebevakningen, har den intressebevakare som sköter de ekonomiska angelägenheterna rätt att få uppgifter om huvudmannens bankaffärer.

En myndig huvudmans intressebevakare framgår av domstolens beslut i saken, magistratens register över förmynderskapsärenden och ofta också av huvudmannens ämbetsbevis.

8.7.3 Rätt för minderårig och annan person under intressebevakning att få uppgifter

En minderårig har rätt att få uppgifter om alla sina bankaffärer. Han har bl.a. rätt att få uppgifter om alla sina konton oberoende av om han har dispositionsrätt till kontot eller inte.

Om domstolen eller förmyndarmyndigheten, dvs. magistraten och i landskapet Åland länsstyrelsen, har förordnat en intressebevakare för en person att sköta hans ekonomiska angelägenheter, har huvudmannen själv rätt att få uppgifter om bankaffärerna för tiden både före och efter förordnandet. Huvudmannen själv har rätt att få uppgifter oberoende av om huvudmannens egen handlingsbehörighet har begränsats vid förordnandet av intressebevakaren.

8.8 Make/maka

En make eller en sambo eller en part i ett registrerat partnerskap har inte rätt att få uppgifter om makens bankaffärer utan dennes samtycke.

8.9 Uppgifter om ett dödsbo

Innan uppgifter om ett dödsbo överlämnas t.ex. till delägarna i dödsboet eller till en boutredningsman

ska banken få en utredning om kundens frånfälle och den frågandes rätt att få uppgifter.

8.9.1 Dödsbodelägare

Delägare i ett dödsbo är den avlidnes arvingar, universaltestamentstagare och i regel den efterlevande maken. Den avlidnes arvingar och efterlevande make framgår av den avlidnes ämbetsbevis och släktutredningar eller av den bouppteckning som magistraten har fastställt. Den efterlevande maken är delägare i dödsboet ända tills avvitrning har förrättats. I allmänhet förrättas ingen separat avvitrning, utan den äger rum vid arvskiftet, varvid den efterlevande maken oftast är delägare i boet ända till arvskiftet. En efterlevande make som inte har giftorätt i den avlidnes egendom och inte är arvtagare till den avlidne eller universaltestamentstagare är inte delägare i dödsboet och har inte rätt att få uppgifter.

Varje dödsbodelägare och boutredningsmannen har rätt att få uppgifter om den avlidnes bankaffärer per dödsdagen och efter den. Likaså har dödsbodelägarna även var för sig rätt att få den avlidnes bankfack öppnat och innehållet protokollfört i vittnens (banktjänstemäns) närvaro. Rätt att få uppgifter om banktransaktionerna även före dödsdagen har bara samtliga delägare i dödsboet tillsammans samt den boutredningsman som en domstol förordnat.

Ifall någon delägare i dödsboet utan samtycke av de andra delägarna ber att få uppgifter om den avlidnes banktransaktioner före dödsdagen, ska banktjänstemannen uppmana delägaren att skaffa de andra dödsbodelägarnas samtycke. Om delägarna i dödsboet inte når enighet i saken, ska banken meddela dem att banken lämnar uppgifter om transaktionerna före den avlidnes dödsdag bara till en boutredningsman som har förordnats av domstolen.

Om det skulle medföra oskäligen kostnader med hänsyn till boets medel att få ett förordnande om en boutredningsman, har banken rätt att av särskilda orsaker lämna uppgifter om banktransaktionerna före den avlidnes dödsdag också till bara en av bodelägarna. En särskild orsak kan vara t.ex. att en del av delägarna i boet inte är anträffbara vilket gör det särskilt svårt att skaffa fullmakt.

8.9.2 Legatarie

Den som erhåller ett legat har rätt att få uppgifter om den avlidnes sådana medel i banken som enligt legatförordnandet tillkommer legatarien.

8.9.3 Förrättare av bouppteckning och god man

Dödsbodelägare

Den delägare i ett dödsbo som förvaltar boets egendom och som låter förrätta bouppteckningen har rätt att få uppgifter om den avlidnes bankärenden per dödsdagen.

Boupptecknare enligt uppdrag (god man)

Bouppteckningen förrättas ofta av en advokat eller någon annan utomstående person på uppdrag av en delägare i dödsboet eller t.ex. den efterlevande maken. Boupptecknaren måste förete banken en fullmakt undertecknad av någon delägare i dödsboet för att få uppgifter om den avlidnes bankaffärer, t.ex. om kontosalдона, per dödsdagen.

Boupptecknare med stöd av lag

I vissa fall är någon annan än en delägare i dödsboet, t.ex. den avlidnes sambo, enligt lag skyldig att förrätta bouppteckningen (ärvdabalken, 20:2). Den person har rätt att få uppgifter om den avlidnes bankaffärer per dödsdagen och att få bankfack öppnat och innehållet protokollfört i vittnens närvaro. Om en sådan person är boupptecknare, ska banken be personen redogöra för de omständigheter på grund av vilka han anser sig vara skyldig att förrätta bouppteckningen.

8.9.4 Boutredningsman, skiftesman och testamentsexekutor

En av domstol förordnad boutredningsman har rätt till uppgifter om den avlidnes bankaffärer såväl för tiden före dödsdagen som för tiden efter den, dvs. om dödsboets bankaffärer. Boutredningsmannen har rätt att få uppgifter redan innan förordnandet vunnit laga kraft. En testamentsexekutor förordnad i ett testamente har samma rätt först efter att testamentet har vunnit laga kraft. En av domstol förordnad skiftesman har inte rätt att få uppgifter om han inte samtidigt har förordnats som boutredningsman.

Förordnandet av en boutredningsman eller en testamentsexekutors rätt till uppgifter undanröjer inte rätten för dödsbodelägarna att få uppgifter om dödsboets bankaffärer (se 8.9.1).

8.9.5 Uppgifter om den efterlevande maken

Banken kan inte lämna uppgifter om den efterlevande makens bankaffärer utan dennes samtycke.

8.10 Förrättare av avvittring

Också om domstolen har förordnat någon att som skiftesman förrätta avvittring mellan äkta makar, har skiftesmannen inte rätt att få uppgifter om någondera makens bankaffärer utan dennes samtycke.

En skiftesman som är utsedd att förrätta avvittring mellan innehavaren av ett värdeandelskonto och kontoinnehavarens make eller makens dödsbo har dock rätt att få upplysningar om de noterade värdeandelarna och övriga omständigheter som har noterats på kontot (Lag om värdeandelskonton, 33 §). Samma rätt har enligt lagen om värdeandelskonton den som med stöd av 60 § i äktenskapslagen är utsedd att företräda den andra maken vid upprättandet av en förteckning över lös egendom.

Om en skiftesman som har förordnats av en domstol ber att utan den andra makens samtycke få uppgifter om dennes andra bankaffärer än dem som gäller värdeandelskonto, ska banktjänstemannen meddela att också den andra makens samtycke krävs. Om den andra maken inte ger sitt samtycke, kan banken bara konstatera att den ena maken kan stämma den andra till domstol och yrka att domstolen ska ålägga maken att lämna uppgifter om sina bankaffärer. Samma förfarande tillämpas när en av makarna ber att få uppgifter om den andras bankaffärer utan dennes samtycke.

8.11 Utredare vid företagssanering

En av domstol förordnad utredare och övervakare har samma rätt som gäldenären själv att få uppgifter om gäldenärens bankaffärer.

Om en utredare anlitas vid frivillig företagssanering, ska han ha en fullmakt från gäldenären för att få uppgifter från banken.

8.12 Utredare och utmätningsman vid skuldsanering för en privatperson

En av domstol förordnad utredare har samma rätt som gäldenären att få uppgifter om gäldenärens bankaffärer. Domstolen kan av utmätningsmannen begära en i utsökningslagen avsedd utsökningsutredning om gäldenären eller andra uppgifter som är nödvändiga för ett beslut i skuldsaneringsärendet. Domstolen kan samtidigt besluta att utmätningsmannen utan hinder av sekretessbestämmelserna har samma rätt som gäldenären själv att få upplysningar om gäldenärens angelägenheter som omfattas av banksekretessen. Om utmätningsmannen med stöd härav begär sekretessbelagda uppgifter om gäldenären av en banktjänsteman, ska utmätningsmannen visa upp domstolens beslut av vilket det framgår både att en viss utmätningsman har förordnats för uppdraget och att han har rätt att få uppgifter om gäldenärens sådana angelägenheter som omfattas av banksekretessen.

Om vid frivillig skuldsanering för en privatperson någon är utredare i syfte att sanera gäldenärens skulder, ska han ha en fullmakt från gäldenären för att få uppgifter från banken.

8.13 Konkursboförvaltare

En av domstol förordnad förvaltare av ett konkursbo och konkursombudsmannen har rätt att få uppgifter om konkursgäldenärens bankaffärer för tiden både före och efter konkursen på samma sätt som konkursgäldenären själv skulle ha rätt att få uppgifter. Om konkursgäldenären har ställt borgen eller pant för någon annans skuld, övergår borgensmannens och pantägarans rätt att få uppgifter om skulden till konkursboet (se punkterna 8.16 och 8.17).

Boförvaltaren har rätt att få uppgifter om en borgen som har ställts av en utomstående, men inte om borgensmannens bankaffärer. Likaså har han rätt att få uppgifter om en utomstående pantsättare och pant, men inte om pantsättarens bankaffärer. Boförvaltaren kan ges uppgifter om konton till vilka konkursgäldenären har dispositionsrätt för den tid som dispositionsrätten varar. Kontohavaren ska då underrättas om vilka uppgifter som har lämnats.

Konkursombudsmannens rätt att få uppgifter behandlas i punkt 10.9.

8.14 Konkursgäldenär

En konkursgäldenär har rätt att få uppgifter av banken om tiden före konkursen.

Konkursgäldenären har inte rätt att få uppgifter av banken om konkursboets bankaffärer, om inte beskattningsskäl eller andra särskilda orsaker förutsätter att uppgifter lämnas.

8.15 Likvidator

När ett aktiebolag, kommanditbolag, öppet bolag, andelslag eller en förening eller stiftelse har försatts i likvidation har likvidatorn rätt att få uppgifter om sammanslutningens alla bankaffärer. Likvidatorn kan förordnas av en domstol eller i fråga om aktiebolag, stiftelse och andelslag också av Patent- och registerstyrelsen. Likvidatorn har också kunnat utses av ett aktiebolags bolagsstämma, ett öppet bolags eller ett kommanditbolags bolagsmän, en förenings möte eller en andelsstämma.

Förordnandet av en likvidator undanröjer inte personers rätt att få uppgifter som hänför sig till deras mandatperiod och tiden före den då rätten baserar sig på personens ställning (8.28).

8.16 Borgensman

8.16.1 Innan borgensförbindelsen undertecknas

Innan borgen ställs ska banken ge den privatperson som är borgensman en redogörelse över de skulder och extra kostnader som borgen omfattar. Dessutom ska banken underrätta borgensmannen om gäldenärens utfästelser och andra omständigheter i anslutning till hans betalningsförmåga som kan antas ha betydelse för borgensmannen. Banken får dessutom på borgensmannens begäran meddela borgensmannen även andra uppgifter om det lån som borgen gäller, såsom uppgifter om köpesumman för det objekt som anskaffas och andra säkerheter för lånet, vilka kan antas inverka på borgenärens beslut. Banken behöver inte gäldenärens samtycke till att lämna uppgifter.

8.16.2 Efter att borgensförbindelsen har undertecknats

Medan borgen är i kraft ska banken på begäran underrätta den privatperson som har ställt borgen om gäldenärens utfästelser och andra på hans betal-

ningsförmåga inverkan omständigheter som kan antas ha betydelse för borgensmannen. Informationsplikten gäller dock bara sådant som banken känner till och som kan meddelas borgensmannen utan särskilda utredningar eller som banken kan få från kreditupplysningsregistret, dock inte uppgifter om en eventuell anteckning i kundstörningsregistret. Banken har rätt att få en skälig ersättning av borgensmannen för kostnaderna för att lämna uppgifter.

Dessutom har borgensmannen rätt att oberoende av innehållet i borgensförbindelsen och borgensvillkoren få uppgifter om de krediter och bankgarantier som hans förbindelse täcker. Borgensmannen har sålunda rätt att få uppgift om det återstående kapitalet av den kredit som borgen gäller, om dröjsmål förekommit i betalningen av krediten och av vilket slag dröjsmålen har varit. Bankens lagstadgade rätt att ta ut ersättning för att lämna uppgifter gäller inte uppgifter om huvudförpliktelsen.

Om det inte har avtalats att den privatperson som ställt generell borgen genast ska underrättas om ny huvudförpliktelse, ska banken med sex månaders mellanrum ge borgensmannen information om huvudförpliktelsens obetalda kapital. Detsamma gäller vid borgen för kontokredit.

8.17 Pantsättare

8.17.1 Innan pantförbindelsen undertecknas

Innan en tredjemanspant ställs ska banken ge den privatperson som ställer tredjemanspanten en redogörelse över de skulder och extra kostnader som panten omfattar. Dessutom ska banken underrätta den privatperson som ställer tredjemanspanten om gäldenärens utfästelser och andra omständigheter i anslutning till hans betalningsförmåga som kan antas ha betydelse för pantsättaren. Banken får dessutom på pantsättarens begäran meddela denne även andra uppgifter om det lån som borgen gäller, såsom uppgifter om köpesumman för det objekt som anskaffas och andra säkerheter för lånet, vilka kan antas inverka på pantsättarens beslut. Banken behöver inte gäldenärens samtycke till att lämna uppgifter.

8.17.2 Efter att pantförbindelsen har undertecknats

Medan pantsättningen är i kraft ska banken på begäran underrätta den privatperson som har ställt tredjemanspant om gäldenärens utfästelser och andra på hans betalningsförmåga inverkan omständigheter som kan antas ha betydelse för pantsättaren. Informationsplikten gäller sådant som banken känner till och som kan meddelas pantsättaren utan särskilda utredningar eller som banken kan få från kreditupplysningsregistret, dock inte uppgifter om en eventuell anteckning i kundstörningsregistret. Banken har rätt att få en skälig ersättning av pantsättaren för kostnaderna för att lämna uppgifter.

Dessutom har pantsättaren rätt att oberoende av innehållet i pantsättningsförbindelsen och pantsättningsvillkoren få uppgifter om de krediter och bankgarantier som hans förbindelse täcker. Pantsättaren har sålunda rätt att få uppgift om det återstående kapitalet av den kredit som belastar panten, om dröjsmål förekommit i betalningen av krediten och av vilket slag dröjsmålen har varit. Bankens lagstadgade rätt att ta ut ersättning för att lämna uppgifter gäller inte uppgifter om huvudförpliktelsen.

Om det inte har avtalats att den privatperson som ställt generell pant genast ska underrättas om ny huvudförpliktelse, ska banken med sex månaders mellanrum ge pantsättaren information om huvudförpliktelsens obetalda kapital. Detsamma gäller vid tredjemanspant för kontokredit.

Om pantägaren byts medan pantsättningen är i kraft, har den nya pantägaren samma rättigheter att få information om gäldenären och huvudförpliktelsen som den ursprungliga pantsättaren.

8.18 Panthavare

Den som har panträtt i medel på en kunds konto eller i en kunds egendom som är i bankens besittning har rätt att få uppgifter om medlen eller egendomen.

Den som har efterpanträtt i egendom som har pantsatts till banken har rätt att få uppgifter både om egendomen och om på vilka villkor den har pantsatts till banken (t.ex. som generell pant) och för hur stor skuld egendomen primärt svarar.

8.19 Gälldenär

En gälldenär för vars skuld en annan person har ställt borgen eller pant (huvudgälldenären) har på begäran rätt att om dessa tredjemanssäkerheter endast få de uppgifter som framgår av borgens- eller pantsättningsförbindelsen. Vid borgen har gälldenären rätt att få borgensmannens personuppgifter, uppgift om borgens art och eventuella begränsningar i borgen. Likaså har gälldenären rätt att få uppgift om pantföremålet, pantsättaren och eventuella begränsningar i pantsättningen. Om existensen av efterpantsättning har gälldenären rätt att informeras, om efterpantsättningen begränsar pantansvaret för hans skuld.

Om en tredjemanspant också utgör säkerhet för en utomstående skuld, har gälldenären inte rätt att få uppgifter om pantsättningen.

8.20 Förmedlare som sköter försäljningen av en pant

Om panten säljs utan pantägarans medverkan, får pantinnehavaren ge den förmedlare som sköter försäljningen av en bostad de uppgifter som behövs för fullgörande av säljuppdraget och köpets genomförande.

Fastighetsförmedlaren har inte rätt att få uppgifter om kundens övriga bankaffärer.

8.21 Checkinnehavare

Den som innehar en check har rätt att få veta om det finns tillräcklig täckning på kontot för att lösa in checken. Banken ska försäkra sig om checkinnehavet t.ex. genom att be att checken visas upp eller genom att i telefon fråga efter checknumret och utställaren.

Checkinnehavaren har inte rätt att få uppgifter om saldot eller transaktionerna på kontot.

Om checken saknar tillräcklig täckning, har banken rätt att upplysa den som har checken om kontohavarens namn och kontaktuppgifter samt om saldot på checkkontot efter att först ha konstaterat att kontohavaren har undertecknat checken.

Om uppgifter har begärts per telefon och checken saknar täckning, ber banken den som har checken att kontakta bankens kontor.

8.22 Mottagare av en kortbetalning

Kontroll av att kontot har täckning

Mottagaren av en kortbetalning har rätt att få veta om betalarens konto har tillräcklig täckning för att lösa in betalningstransaktionen. Betalningsmottagaren har inte rätt att få uppgift om kontots hela saldo eller om kontotransaktioner. Vid en förfrågan per telefon ska banken försäkra sig om betalningsmottagarens rätt att få uppgifter genom att fråga efter kortets nummer och giltighetstid. Motsvarande säkerställande av rätten till uppgifter kan ske via betalterminal.

Bankens handläggning av bankkortsdebitering

På bankkort tillämpas villkoren för bankkortsgaranti. I situationer där en korttransaktion är vederbörligen godkänd av kortinnehavaren men kontot saknar tillräcklig täckning, eller betalningen gjorts med fel blankett, eller blanketten eller transaktionen anländer sent till banken eller det är fråga om något annat fel, ska banken råda betalningsmottagaren att själv driva in sin fordran. För att möjliggöra indrivningen har banken i dessa fall rätt att upplysa betalningsmottagaren om kontohavarens namn och kontaktuppgifter. Om betalningsmottagaren och betalaren är kund i olika banker, har betalarens bank rätt att meddela sin kunds namn och adress till betalningsmottagarens bank för vidarebefordran till betalningsmottagaren.

8.23 Kortinnehavare

Om flera kort är anslutna till samma bankkonto eller kortkredit har kontohavarens eller huvudkortets innehavare rätt att få utredning om alla korttransaktioner, också dem som utförts med parallellkort.

Innehavaren av ett parallellkort till ett kort som är anslutet till ett konto har dispositionsrätt till kontot. Parallellkortets innehavare har med stöd av dispositionsrätten rätt att få utredning om kontotransaktionerna.

Innehavaren av ett parallellkort till ett kort som är anslutet till en kontokredit har rätt att få utredning om samtliga korttransaktioner, även transaktioner med huvudkortet eller andra parallellkort, om parallellkortsinnehavaren enligt kortkreditens villkor är ansvarig för kortkrediten. En parallellkortsinnehavare

vare som inte ansvarar för kortkrediten har i regel rätt att få utredning endast om transaktioner som hänför sig till användningen av det egna kortet.

8.24 Information vid betalningsrörelsen mellan banker

Betalarens bank kan till betalningsmottagarens kontobank för utredning ge alla uppgifter som behövs för att fullgöra betalningsuppdraget.

Bankerna ska alltid lämna varandra de uppgifter om betalaren som förutsätts i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1781/2006 om information om betalaren som ska åtfölja överföringar av medel. Sådana uppgifter är vid betalningsförmedling i hemlandet åtminstone kontonummer eller annan identifikationsuppgift, såsom arkiveringskod. Vid utlandsbetalningar ska informationen om betalaren innehålla åtminstone betalarens namn, kontonummer eller unika identifikationskod samt någon av följande uppgifter: för personer adress, födelsedatum och födelseort, kundnummer som bankett gett, personbeteckning, och för företag eller andra sammanslutningar dess registreringsbeteckning.

8.25 Betalarens rätt att få uppgifter om fel betalningsmottagare

Om en betalning styrs in på fel konto på grund av betalarens fel, ska betalarens bank i första hand kontakta betalningsmottagarens bank för att få saken utredd. Mottagarens bank kontaktar i sin tur mottagaren. Om den felaktiga mottagaren vägrar att returnera betalningen till betalaren, har betalningsmottagarens bank rätt att oberoende av banksekretessen upplysa betalarens bank om den felaktiga mottagarens namn- och adressuppgifter att vidareförmedlas till betalaren.

Om av någon annan av bankerna oberoende orsak någon mottar en betalning som inte tillhör honom, såsom kontanter från en uttagsautomat, kan banken på motsvarande sätt ge upplysningar till den som lidit skada, t.ex. uttagsautomatserviceföretaget.

8.26 Uppgifter till betalningsmottagaren om kontohavaren när betalaren inte är känd

Om betalaren vid utförandet av en betalning inte har angett gireringens referensnummer eller någon annan uppgift som individualiserar betalningen, vet betalningsmottagaren inte alltid vem som har beta-

lat och vilken betalning det är fråga om. För att utreda saken kontaktar betalningsmottagaren sin egen bank, varefter banktjänstemannen försäkrar sig om betalningsmottagarens rätt att få uppgifter om kunden i anslutning till betalningen. Banken kan därpå upplysa betalningsmottagaren om kontohavarens namn och adress. Om betalningen gjorts från ett konto i en annan bank, kan betalningsmottagarens bank be att få den nämnda betalningsinformationen från kontobanken. En myndighet eller sammanslutning som handhar en lagstadgad uppgift och som har en på lag grundad rätt att behandla personuppgifter, såsom t.ex. en skattemyndighet eller folkpensionsanstalten, kan även upplysas om kontohavarens personbeteckning.

Om man kan anta att betalningen har skett i välgörenhetssyfte och betalarens avsikt har varit att betalningsmottagaren inte får hans namn- och adressuppgifter, ger banken inte ut uppgifterna.

8.27 Uppgifter om betalningsmottagaren till betalaren när betalningsmottagarens kontouppgifter är föråldrade

Om betalaren har gett banken ett föråldrat kontonummer för betalningsmottagaren när han har gett betalningsuppdraget, kan betalningsmottagarens bank inte utan mottagarens samtycke styra betalningen till något annat konto som mottagaren har och inte heller ge betalaren uppgifter om andra eventuella kontonummer för mottagaren. Härvid returnerar banken betalningen till betalarens konto eller till betalarens bank.

8.28 Personer som handlar för en juridisk person

8.28.1 De som har rätt att få uppgifter på grund av sin ställning

Följande personer som handlar för en juridisk person har utan särskild fullmakt rätt att få uppgifter om den juridiska personens bankaffärer:

Aktiebolag

- verkställande direktör
- styrelsemedlem

Bostadsaktiebolag

- disponent
- styrelsemedlem

Andelslag

- verkställande direktör

– styrelsemedlem

Stiftelse

– styrelsemedlem

Öppet bolag

– bolagsman

Kommanditbolag

– ansvarig bolagsman

Förening

– styrelsemedlem

Firma

– firmainnehavare

De nämnda företrädarna för en juridisk persons organ har rätt att få uppgifter för sin mandatperiod och för den föregående tiden. Vid en juridisk persons likvidationsförfarande har också den juridiska personens likvidatorer rätt att få uppgifter.

8.28.2 Revisor och förvaltningsrådsmedlem

En revisor eller medlem av förvaltningsrådet har inte rätt att få uppgifter av banken om den juridiska personens bankaffärer utan den juridiska personens samtycke.

8.28.3 Personer med firmateckningsrätt

Om en juridisk person har beviljat någon person prokura eller rätt att teckna den juridiska personens firma, har denna person rätt att under sin mandatperiod och för tiden före den få uppgifter om den juridiska personens bankaffärer.

Om rätten att teckna den juridiska personens firma eller prokuran har beviljats två eller flera personer tillsammans och de inte har dispositionsrätt till ett konto, har personerna rätt att endast tillsammans få uppgifter om den juridiska personens bankaffärer.

8.28.4 Oregistrerad sammanslutning**Oregistrerat aktiebolag och andelslag**

Rätt att få uppgifter om bankaffärerna i ett grundat men ännu oregistrerat aktiebolag och andelslag har den person som enligt lagen är berättigad att företräda en oregistrerad sammanslutning. När aktiebolaget eller andelslaget är registrerat, bestäms rätten att få uppgifter om sammanslutningens bankaffärer enligt punkterna 8.28.1–8.28.3.

Oregistrerad förening

Rätt att få uppgifter om en oregistrerad förenings bankaffärer har de privatpersoner som handlar för föreningens räkning.

Oregistrerat kommanditbolag och öppet bolag samt oregistrerad firma

Rätt att få uppgifter om ett oregistrerat kommanditbolags bankaffärer har den ansvariga bolagsmannen, om ett öppet bolags bankaffärer en bolagsman och om en firmas bankaffärer firmans innehavare.

9 Upplysningar till holdingföretag, kreditinstitut, finansiella institut och försäkringsanstalter**9.1 Upplysningar till holdingföretag, kreditinstitut eller finansiellt institut inom samma koncern eller ekonomiska sammanslutning****Rätt att lämna upplysningar enligt kreditinstitutslagen**

Ett kreditinstitut och ett företag som hör till samma finansiella företagsgrupp som detta har rätt att lämna upplysningar som omfattas av banksekretessen till ett företag som hör till samma koncern, finansiella företagsgrupp eller finans- och försäkringskonglomerat för kundbetjäning och annan skötsel av kundförhållanden, för marknadsföring samt för koncernens, den finansiella företagsgruppens eller konglomeratets riskhantering. Detta förutsätter att mottagaren av uppgifterna omfattas av tystnadsplikten enligt kreditinstitutslagen eller av motsvarande tystnadsplikt. Rätten att lämna upplysningar gäller dock inte i personuppgiftslagens 11 § avsedda känsliga uppgifter t.ex. om en kunds hälsotillstånd och inte heller uppgifter som baserar sig på registrering av betalningsuppgifter mellan en kund och ett företag som inte hör till konglomeratet.

Dessutom kan ett kreditinstitut och ett företag som hör till samma finansiella företagsgrupp lämna ut sådana uppgifter ur sitt kundregister som är nödvändiga för marknadsföring samt för kundbetjäning och annan skötsel av kundförhållanden till ett företag som hör till samma ekonomiska sammanslutning, om den som tar emot uppgifterna omfattas av tystnadsplikten enligt kreditinstitutslagen eller av motsvarande tystnadsplikt. Rätten att lämna upplysningar gäller dock inte känsliga uppgifter som avses i personuppgiftslagens 11 §.

Utan hinder av ovan nämnda begränsningar har banken rätt att till en sammanslutning av kreditinstitut där banken är medlem lämna sekretessbelagda upplysningar, om upplysningarna behövs för sammanslutningens verksamhet. Detsamma gäller upplysningar till sparbankernas och lokalandelsbankernas centrala finansiella institut.

Holdingföretag, sammanslutning av kreditinstitut och konglomerat definieras i punkt 15.

Med sådan motsvarande tystnadsplikt som nämns i kreditinstitutslagen avses tystnadspliktsregler som föreskrivs på annat ställe i lagstiftningen, t.ex. i sparbankslagen, lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform, lagen om värdepappersföretag och lagen om placeringsfonder.

Rätt att lämna upplysningar enligt lagen om värdepappersföretag

Ett värdepappersföretag och ett företag som hör till samma finansiella företagsgrupp som detta har rätt att lämna upplysningar som omfattas av tystnadsplikten till ett företag som hör till samma koncern, finansiella företagsgrupp eller finans- och försäkringskonglomerat för kundbetjäning och annan skötsel av kundförhållanden, för marknadsföring samt för koncernens, den finansiella företagsgruppens eller konglomeratets riskhantering. Uppgifter ur kundregistret kan för marknadsföring, kundbetjäning och annan skötsel av kundförhållanden även lämnas till ett företag som hör till samma ekonomiska sammanslutning som värdepappersföretaget, om mottagaren av uppgifterna omfattas av tystnadsplikten enligt kreditinstitutslagen eller av motsvarande tystnadsplikt.

9.2 Upplysningar mellan andelsbanker

De banker som hör till sammanslutningen av andelsbanker har rätt att lämna sekretessbelagda upplysningar till varandra och till sammanslutningens centralinstitut.

De andelsbanker som inte tillhör sammanslutningen av andelsbanker (lokalandelsbanker) har inte rätt att utan kundens samtycke lämna sekretessbelagda uppgifter till en annan andelsbank. Den bank som är centralt finansiellt institut för dessa andelsbanker har dock rätt att överlämna uppgifter på det sätt som anges i punkt 9.1.

9.3 Upplysningar mellan sparbanker

En sparbank har inte rätt att utan kundens samtycke lämna sekretessbelagda uppgifter till en annan sparbank.

Den bank som är centralt finansiellt institut för sparbankerna har dock rätt att överlämna uppgifter på det sätt som anges i punkt 9.1.

9.4 Uppgifter till bankernas säkerhetsfonder

En bank har rätt att överlämna sekretessbelagda uppgifter till den säkerhetsfond som banken tillhör.

9.5 Uppgifter till Insättningsgarantifonden

Om Finansinspektionen har beslutat att Insättningsgarantifonden ska betala insättares fordringar, ska banken förse Insättningsgarantifonden med information om insättarna och deras skyddade tillgodohavanden så att Finansinspektionens beslut kan verkställas. Insättningsgarantifonden får inte överlämna uppgifter till andra än de myndigheter som enligt lag har rätt att få sekretessbelagda uppgifter.

9.6 Uppgifter till Ersättningsfonden för investerare

Om Finansinspektionen har beslutat att ersättningsfonden ska betala investerares fordringar, ska värdepappersföretaget eller kreditinstitutet förse ersättningsfonden med information om alla investerare och deras tillgodohavanden så att Finansinspektionens beslut kan verkställas och beslut fattas om att ersätta enskilda investerare.

9.7 Uppgifter till en försäkringsanstalt

Ett kreditinstitut kan överlämna uppgifter till ett försäkringsbolag inom samma koncern, finansiella företagsgrupp, finans- och försäkringskonglomerat eller samma ekonomiska sammanslutning inom de gränser som nämns i punkt 9.1. En bank som har försäkrat sitt kredit- eller garantiansvar i en försäkringsanstalt som bedriver kreditförsäkring har rätt att lämna sekretessbelagda uppgifter i den utsträckning som försäkringsverksamheten förutsätter.

10 Uppgifter till myndigheterna

Allmänt

Enligt lagstiftningen är banken skyldig att utan hinder av banksekretessen överlämna banksekretessbelagda uppgifter om kunderna till flera olika myndigheter. Dessa skyldigheter att lämna uppgifter är undantagsbestämmelser och de ska tolkas snävt. Rätten att få uppgifter gäller inte myndigheter i utlandet, utan de bör vända sig till myndigheterna i Finland och be om handräckning.

Noteras bör att banken även har rätt att utlämna uppgifter med samtycke eller fullmakt från kunden (se punkterna 8.1-8.3).

Dessutom har lagstiftningen gett flera myndigheter rätt att få uppgifter om värdeandelskonton. Förfrågan riktas till Euroclear Finland Ab, som svarar till den del bolaget har de uppgifter som svaret kräver. Till övriga delar, t.ex. när det gäller historieuppgifter, styr Euroclear Finland Ab förfrågan att besvaras av en bank. Förfrågan besvaras i banken av den person som sköter registreringen.

Uppgifter lämnas bara om angelägenheter som berör bankens egna avtal, t.ex. om inlåning och krediter eller om räntor på dem samt om angelägenheter som gäller användande av bankens tjänster. Banker lämnar inte uppgifter om avtal, uppdrag m.m. mellan kunden och andra tjänsteleverantörer, även om den andra tjänsteleverantören hör till samma koncern eller ekonomiska sammanslutning som banken. Myndigheterna uppmanas att begära uppgifterna direkt från tjänsteleverantören i fråga. Uppgifter lämnas bara om den kunds personliga bankangelägenheter som förfrågan gäller, om inte annat nämns i senare punkter.

Förfrågan från en myndighet ska vara skriftlig, om inte särskild överenskommelse ingåtts om teknisk bruksanslutning, och undertecknad av en person som genom sin tjänstställning enligt lag har rätt att göra förfrågan. Myndigheten har skyldighet att uppge vilka lagbestämmelser förfrågan baserar sig på. Beslutet att göra en förfrågan och att den är behövlig fattas av myndighetens företrädare under tjänsteansvar.

Den skriftliga bankförfrågan ska vara tidsmässigt begränsad och gälla redan genomförda affärer. För-

frågan ska vara sådan att banken kan besvara den genom att överlåta handlingar eller andra utredningar som banken har, eller kopior av dem, till myndigheten eller genom att skriftligen redogöra för bankens kännedom om innehållet i en affärstransaktion som myndigheten specificerat.

Om en myndighet ber att få uppgifter om en namngiven kund i banken, t.ex. om ett sådant konto eller kreditförhållande där också en annan kund är kontohavare eller gäldenär vid sidan av den namngivna kunden, bör banken inte i onödan meddela myndigheten namnet på någon annan kund än den som förfrågan gäller. Samtidigt som banken lämnar uppgifterna om den namngivna kunden meddelar banken att kunden har ett konto eller en kredit i banken tillsammans med vissa andra kunder samt antalet kontohavare eller gäldenärer.

Svaret ges skriftligen i bankens namn, inte i en enskild tjänstemans namn. I regel underrättar banken inte på eget initiativ kunden om att banken svarar på en myndighetsförfrågan. Utsökningslagen förbjuder uttryckligen att för andra än myndigheter uppge om utmätningssmannen har gjort en förfrågan. Angående bankförfrågan från andra myndigheter ges uppgifter inte till kunden, om myndigheten av motiverad orsak, t.ex. brottsutredning, i förfrågan begär att kunden inte ska informeras. Om kunden i övrigt hör sig för om huruvida uppgifter om honom har lämnats ut, underrättar banken honom om detta. Innan uppgifter lämnas ut till kunden ska den myndighet till vilken uppgifterna har lämnats informeras om utlämnandet. Banken försöker styra kundernas eventuella förfrågningar om bankförfrågan till den myndighet som har gjort förfrågan.

I regel ska uppgifterna lämnas myndigheterna avgiftsfritt. För att besvara en förfrågan kan banken ta ut en avgift av myndigheten, om det lagrum enligt vilket förfrågan är gjord gör det möjligt att ta ut en avgift.

Angående anteckning om sekretess i handlingar som sänds till myndigheter då handlingarna innehåller bank- eller affärsssekretessbelagda uppgifter, se punkt 2.

10.1 Tillsynsmyndighet

Finansinspektionen är den myndighet som övervakar banker och finans- och försäkringskonglomerat.

10.1.1 Granskningsrätt

Finansinspektionen har rätt att på en banks verksamhetsställe granska handlingar och andra dokument som gäller banken och dess kunder och som Finansinspektionen anser sig behöva för att fullgöra sitt uppdrag. Finansinspektionen har också rätt att granska bankens datasystem samt kassa och övriga tillgångar.

Finansinspektionen har rätt att inspektera finska företag som hör till samma inhemska eller utländska koncern eller konsolideringsgrupp som banken eller som är bankens intresseföretag. Finansinspektionen har dessutom rätt att inspektera bankens verksamhetsställen i utlandet och att på en utländsk tillsynsmyndighets begäran inspektera företag i Finland som hör till en konsolideringsgrupp vars moderföretag har sin hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt att inspektera i Finland etablerade dotterföretag till ett sådant företags moderföretag. Föremål för inspektionen kan då vara en finsk bank eller något annat finskt företag som bedriver affärsverksamhet som utan koncession är tillåten för kreditinstitut.

Finansinspektionen har också rätt att granska för tillsynen relevanta uppgifter på verksamhetsställen till företag som är ombud för banken eller som på uppdrag av banken sköter uppgifter som gäller bankens bokföring, datasystem, riskhantering eller interna kontroll i övrigt.

Finansinspektionen kan för en utredning anlita en revisor eller någon annan utomstående sakkunnig. För att övervaka en banks verksamhet kan Finansinspektionen också tillsätta ett ombud som handlar under tjänsteansvar. Ombudet har samma granskningsrätt som Finansinspektionen.

Finansinspektionen kan förbjuda den som är närvarande vid en inspektion som Finansinspektionen utför för att undersöka ett brott eller en förseelse eller som Finansinspektionen har begärt uppgifter eller utredningar av för att undersöka ett brott eller en förseelse att röja information eller redogörelser till den som undersökningen avser eller till någon annan. Förbudet ska ges skriftligen. På förutsättningarna för och giltigheten av ett sådant förbud tillämpas 48 § förundersökningslagen (449/1987). Förbudet gäller oberoende av ändringssökande, om inte besvärsmyndigheten bestämmer annorlunda eller något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

10.1.2 Rätt att få uppgifter och handlingar av banken

Banken ska tillställa Finansinspektionen de uppgifter och utredningar som den ber att få och som den anser sig behöva för att utföra tillsynsuppdraget. Finansinspektionen har rätt att få kopior av handlingar och dokument som banken har om banken och dess kunder.

Uppgifter, handlingar och andra dokument som avses i första stycket har Finansinspektionen även rätt att få om bankens utländska verksamhetsställes ställning, skötsel och verksamhet.

Finansinspektionen har rätt att av banken för tillsynen över iakttagandet av värdepappersmarknadslagen eller med stöd av den utfärdade bestämmelser om marknadsmissbruk eller offentliggörande av information som påverkar värdet på värdepapper som är föremål för offentlig handling relevanta uppgifter, handlingar och upptagningar som hänför sig till värdepapper som är föremål för offentlig handling eller för ett handelsförfarande enligt 3 kapitlet 16 § i värdepappersmarknadslagen samt till emittenter av sådana värdepapper och till affärstransaktioner och uppdrag som utförts med sådana värdepapper samt övriga för tillsynen över nämnda bestämmelser relevanta uppgifter, handlingar och upptagningar samt kopior av handlingar och upptagningar. Motsvarande rätt att få uppgifter gäller också standardiserade optioner och terminer enligt lagen om handel med standardiserade optioner och terminer, derivatavtal som ska jämföras med standardiserade optioner eller terminer samt andra derivatavtal på vilka värdepappersmarknadslagen tillämpas.

Finansinspektionen kan även meddela föreskrifter om vilka för tillsynen relevanta uppgifter om en banks finansiella ställning, ägare, interna kontroll och riskhantering, förvaltnings- och kontrollorgan, anställda samt verksamhetsställen som regelbundet ska rapporteras till Finansinspektionen. Rapporteringsskyldigheten kan exempelvis gälla regelbunden rapportering om stora exponeringar mot kunder.

Ett ombud som Finansinspektionen tillsatt har motsvarande rätt som Finansinspektionen att få uppgifter, handlingar och dokument.

10.1.3 Rätt att få uppgifter och handlingar av en sammanslutning inom bankens finansiella företagsgrupp eller i vilken banken annars har bestämmande inflytande

Finansinspektionen har rätt att av banken få för tillsynen relevanta uppgifter och redogörelser om ett inhemskt eller utländskt företag som hör till samma koncern eller konsolideringsgrupp som banken eller som är bankens intresseföretag samt rätt att granska handlingar och övriga dokument som innehåller sådana uppgifter och som banken har i sin besittning samt att få kopior av dem.

Motsvarande granskningsrätt och rätt till information har Finansinspektionen i inhemska eller utländska företag som hör till ett finans- och försäkringskonglomerat, när Finansinspektionen är samordnande tillsynsmyndighet enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat eller i övrigt utför uppgifter som med stöd av den nämnda lagen hör till Finansinspektionen.

10.1.4 Bankens revisors skyldighet att lämna uppgifter till Finansinspektionen

Finansinspektionen har rätt att av bankens revisor få alla för tillsynen relevanta uppgifter, handlingar, andra dokument och kopior som gäller banken och som revisorn har i sin besittning. Finansinspektionen har även rätt att få kopior av revisorns promemorior, protokoll och andra handlingar som har uppkommit i samband med revisionen och gäller tillsynsobjektets verksamhet.

Dessutom ska bankens revisor utan dröjsmål underätta Finansinspektionen om sådana omständigheter eller beslut i fråga om banken som han i sitt uppdrag har fått kännedom om och som kan anses

- 1) väsentligt strida mot lagar, förordningar eller förvaltningsföreskrifter som gäller banken eller dess verksamhet och som reglerar villkoren för verksamhetstillståndet eller verksamheten,
- 2) äventyra tillsynsobjektets fortsatta verksamhet, eller
- 3) leda till en anmärkning i revisionsberättelsen eller till ett negativt utlåtande om fastställande av bokslutet.

10.1.5 Skyldighet att anmäla marknadsmissbruk

Om banken har skäl att misstänka att en affärstransaktion kan vara förenad med utnyttjande av insiderinformation eller manipulation av kursen på värdepapper på ett lagstridigt sätt, ska banken utan dröjsmål underrätta Finansinspektionen om saken i enlighet med 4 kapitlet 16 § i värdepappersmarknadslagens (495/1989).

En anmälan får enligt lagen inte avslöjas av banken för den som misstanken riktas mot och inte heller för andra.

10.1.6 Finansinspektionens tystnadsplikt

Finansinspektionens tystnadsplikt är enligt lag bunden till om det som ska hemlighållas är antecknat i dokumentet som sekretessbelagt eller om det borde hemlighållas om det hade antecknats i ett dokument. Tystnadsplikten grundar sig på lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). För att man vid behov ska kunna försäkra sig om att handlingar hemlighålls ska handlingar som innehåller bank- och affärshemligheter förses med anteckning om sekretess innan de sänds till myndigheter.

23 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskriver att den som är anställd hos en myndighet eller innehar ett förtroendeuppdrag inte får röja en handlings sekretessbelagda innehåll eller en uppgift som vore sekretessbelagd om den ingick i en handling, och inte heller någon annan omständighet för vilken tystnadsplikt föreskrivs genom lag. I lagens 24 § uppräknas handlingar som är sekretessbelagda, däribland handlingar som innehåller affärs- eller yrkeshemligheter.

Utan hinder av sekretess har Finansinspektionen rätt att lämna ut uppgifter till finansministeriet, Statens säkerhetsfond och till andra myndigheter som övervakar finansmarknaden eller svarar för dess funktion för att de ska kunna sköta sina uppgifter samt till förundersöknings- och åklagarmyndigheter för utredning av brott. Dessutom har Finansinspektionen rätt att till myndigheter som svarar för tillsynen över organ som deltar i bankers likvidations- eller konkursförfarande lämna ut uppgifter som har anknytning till bankers likvidations- eller konkursförfarande samt att till myndigheter som svarar för tillsynen över bankers revisorer lämna ut

uppgifter som har anknytning till tillsynen över bankers revisorer.

Finansinspektionen övervakar bokslut som upprättats av bokföringsskyldiga som med stöd av bokföringslagen eller någon annan lag är skyldiga att i sitt bokslut tillämpa de internationella redovisningsstandarder som avses i 7 a kapitlet i bokföringslagen (IFRS-bokföringsskyldig). Finansinspektionen har rätt att i samband med det förfarande för utlåtande som avses i 8 kapitlet 2 § 3 momentet i bokföringslagen till bokföringsnämnden lämna ut uppgifter som är nödvändiga för tillsynsuppgiften samt rätt att lämna ut nödvändiga uppgifter till Centralhandelskammarens nämnd för företagsförvärv enligt 6 kapitlet 17 § i värdepappersmarknadslagen.

Utan hinder av vad som föreskrivs om sekretess har Finansinspektionen även rätt att lämna uppgifter till sådana utländska myndigheter eller sammanslutningar som i sitt hemland enligt lag sköter uppgifter som motsvarar Finansinspektionens samt till andra utländska myndigheter eller sammanslutningar som motsvarar ovan avsedd myndighet, förutsatt att de har samma tystnadsplikt som Finansinspektionen.

Finansinspektionen får inte lämna vidare sekretessbelagda uppgifter som har erhållits från tillsynsmyndigheter i andra stater eller vid inspektion i en annan stat, om inte den tillsynsmyndighet som har lämnat uppgiften eller den behöriga tillsynsmyndigheten i det land där inspektionen har gjorts har gett sitt uttryckliga samtycke. Dessa uppgifter får användas endast för skötseln av uppgifter enligt lagen om Finansinspektionen eller för de ändamål som samtycket gäller.

Om det visar sig att en och samma gäldenär har betydande förbindelser eller förpliktelser gentemot flera banker eller om det finns skäl att misstänka att en kunds verksamhet orsakar dem skada, har Finansinspektionen rätt att underrätta bankerna om detta. Dessutom har Finansinspektionen rätt att lämna ut uppgifter om en bank till sådana arrangörer av offentlig handel och till sådana clearingorganisationer som avses i värdepappersmarknadslagen samt till sådana optionsföretag som avses i lagen om handel med standardiserade optioner och terminer och till den värdepapperscentral som avses i lagen om värdeandelssystemet samt uppgifter om andra finansmarknadsaktörer till arrangörer av offentlig handel, om uppgifterna behövs för att trygga deras tillsynsuppgift eller tillförlitligheten i deras clearingverksamhet.

Finansinspektionen ska utan dröjsmål informera finansministeriet och Finlands Bank om den fått veta något som enligt Finansinspektionens bedömning kan äventyra finansmarknadens stabilitet eller orsaka betydande störningar i det finansiella systemet.

10.2 Centralinstitutet för sammanslutningen av andelsbanker som tillsynsutövare

När centralinstitutet för sammanslutningen av andelsbanker, OP-Centralen anl, utövar tillsyn över sina medlemsbanker gäller om dess och dess företrädares rättigheter vad som föreskrivs i 52 § i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (1504/2001).

Medlemsbankerna och de företag som hör till deras finansiella företagsgrupper är skyldiga att ge centralinstitutet all den information och alla de utredningar som det behöver för att fullgöra sina tillsynsuppgifter. Centralinstitutet omfattas av tystnadsplikten enligt 141 § i kreditinstitutslagen.

OP-Centralen anl har rätt att ge de uppgifter som den har bett att få av banken vidare till polis- och åklagarmyndigheterna.

10.3 Sparbanksinspektionen

Sparbanksinspektionen är skyldig att hemlighålla de uppgifter som den har fått veta om en sparbank, dess dotterbolags, deras kunders eller någon annans ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet, om inte den till vars förmån tystnadsplikten har bestämts ger sitt samtycke till att uppgifter yppas.

Sparbanksinspektionen har rätt att vidarebefordra uppgifter som den har begärt till polis- och åklagarmyndigheterna i syfte att utreda ett brott. Sparbanksinspektionen kan också lämna uppgifter till Sparbankernas Säkerhetsfond eller till sparbankernas centralorganisation eller centrala finansiella institut.

10.4 Statens säkerhetsfond

En bank som är föremål för Statens säkerhetsfonds stödåtgärder är skyldig att utan hinder av tystnadsplikten lämna säkerhetsfonden de uppgifter som fonden behöver för att sköta sina uppgifter.

Finansministeriet ska utse en eller flera inspektörer att förrätta specialrevision i en bank som är föremål för stödåtgärder eller som söker stöd. Den som förrättar specialrevisionen har samma rätt att få sekretessbelagda uppgifter som ovan har anförts i punkt 10.1 om Finansinspektionen.

10.5 Skattemyndigheterna

10.5.1 Allmänt

Skattemyndigheterna har rätt att få uppgifter om en kunds bankaffärer med stöd av bestämmelserna i skattelagarna.

Om skyldigheten att lämna uppgifter finns ingen generell bestämmelse i skattelagarna, utan frågan har reglerats genom enskilda skattelagars bestämmelser med olika innehåll.

Uppgifter kan lämnas bara i den omfattning som bestämmelserna i respektive skattelag berättigar till. Som ett slags generella bestämmelser kan man betrakta den skyldighet att lämna uppgifter som ingår i lagen om beskattningsförfarande.

Bestämmelser om skyldighet att lämna uppgifter om statsbeskattningen, kommunalbeskattningen, en sammanslutnings inkomstskatt, kyrkoskatten och sjukförsäkringspremien ingår i 15, 16, 17 och 19 § i lagen om beskattningsförfarande, 59 § i lagen om skatt på arv och gåva, 170 § i mervärdesskattelagen, 18 § i tullagen, 64 § i lagen om påförande av accis och 11 § i lagen om källskatt på ränteinkomst.

Enligt vad lagen om beskattningsförfarande föreskriver om utomståendes allmänna skyldighet att lämna uppgifter (15 och 16 §) är banken skyldig att lämna beskattaren uppgifter om kunders ränteinkomster, medel på konton och krediter som har beviljats kunder samt behövliga uppgifter om avgifter som banken tagit ut för förvaltning eller förvaring av egendom. Enligt lagens 17 § ska fondbolag för beskattningen tillstålla skatteförvaltningen behövliga uppgifter om sina skattskyldiga kunders fondandelar i placeringsfonder och om fondandelar som inlösts.

Den allmänna skyldigheten att lämna uppgifter är en regelbunden och upprepad informationsskyldighet av massnatur och i allmänhet årligen återkommande. Närmare föreskrifter om och begränsningar av denna skyldighet att lämna uppgifter ingår i skat-

testyrelsens beslut om en allmän skyldighet att lämna uppgifter (31.12.2007/1496).

Enligt detta beslut är banken skyldig att anmäla utbetalda eller förmedlade räntor och eftermarknadsgottgörelser (10 §). Fondbolag och personalfonder ska anmäla utbetalda prestationer (11 §). Värdepappersförmedlare som avses i värdepappersmarknadslagen ska lämna uppgifter om värdepappersköp och inlösning av placeringsfonder (14 §). Enligt beslutet ska banken även lämna skatteförvaltningen uppgifter om skulder (28 §). Sådana uppgifter är bl.a. individualiseringsuppgifter som gäller en skuld, en gäldenär och en borgensman samt uppgift om det räntebelopp som har betalats under kalenderåret. Banken lämnar skatteförvaltningen uppgifter om uppburna eftermarknadsgottgörelser (29 §).

Bestämmelsen i 19 § lagen om beskattningsförfarande om utomståendes särskilda skyldighet att lämna uppgifter är en s.k. generell klausul som ger skattemyndigheten omfattande rätt till uppgifter om en kunds bankaffärer. Den särskilda skyldigheten att lämna uppgifter grundar sig alltid på en individualiserad förfrågan från skattemyndigheten.

Skattemyndighetens förfrågan ska alltid vara skriftlig. Banken kan inte besvara en muntlig förfrågan, t.ex. per telefon.

Förfrågan till banken ska vara vederbörligen undertecknad på vägnar av en myndighet som har rätt att få uppgifter, såsom skattestyrelsen, skatteverket, tullstyrelsen eller distriktstullkammaren.

De myndigheter som har rätt att begära uppgifter är uppräknade i respektive skattelag. Exempelvis kan bara skatteverket eller skattestyrelsen göra en omfattande förfrågan enligt 19 § i lagen om beskattningsförfarande.

Skatteförvaltningens organisation har senast ändrats genom ändringar av lagen om skatteförvaltning år 1997. Skattestyrelsen leder skatteförvaltningen och underställda den är skatteverken, vilkas antal och tjänsteområden statsrådet fastställer. Koncernskattecementalen är ett skatteverk vars verksamhetsområde omfattar hela landet. Länsskatteverken finns inte längre och det som i övriga lagar och förordningar bestäms om länsskatteverk avser sålunda skatteverk.

Ett skatteverks tjänsteområde indelas vidare i skatstedistrikt med en skattebyrå. I skatteverkets arbetsordning kan beslutanderätten om förfrågningar till banker ha getts till en enskild tjänsteman vid skattebyrån. En förfrågan till en bank ska dock göras i skatteverkets namn (i många lagar står det fortfarande länsskatteverket), om lagen förutsätter det, men med stöd av arbetsordningen kan en tjänsteman vid skattebyrån underteckna den.

En förfrågan till en riksomfattande banks alla kontor medför mycket arbete och kostnader för banken. Vid behov bör man diskutera med skattemyndigheten om uppgifterna är nödvändiga för beskattningen i den omfattning som de begärs. Om den arbetsmängd som förfrågan förorsakar är betydande, kan förfrågan bara av särskilda skäl riktas till kontoren inom fler än en ekonomisk region eller i övrigt till fler än 20 olika kontor.

Som ett alternativ till en förfrågan som orsakar mycket arbete kan skattemyndigheten erbjuda möjlighet att utnyttja sin granskningsrätt, se punkt 10.5.4.

Myndigheten förelägger en tid inom vilken förfrågan ska besvaras. I allmänhet går det att förhandla sig till en förlängning av tiden, om de begärda uppgifternas mängd eller frågans omfattning kräver det.

10.5.2 Individualiserad förfrågan till banken

Skattemyndigheten har rätt att få uppgifter utgående från en individualiserad förfrågan. Uppgifter lämnas bara om det som frågan gäller. Utgångspunkten är att den kund som förfrågan gäller namnges i förfrågan.

Enligt 19 § i lagen om beskattningsförfarande och 170 § i mervärdesskattelagen är en utomstående, t.ex. en bank, dock skyldig att lämna uppgifter om en annan skattskyldig också utgående från en annan identifikation än namnet. Om den skattskyldige inte kan identifieras utgående från namnet, kan identifikationen ske t.ex. med hjälp av ett bankkontonummer eller en kontotransaktion. En personbeteckning eller ett FO-nummer bör alltid användas som identifikation när det är möjligt.

Banken är t.ex. utgående från bankkontonumret skyldig att på uppmaning lämna uppgifter om kontohavaren, kontotransaktionerna och dem som har dispositionsrätt. Individualiseringen kan också ske

med hjälp av t.ex. ett skuldebrevsnummer, varvid banken är skyldig att lämna de begärda uppgifterna om skuldebrevet, såsom gäldenärernas namn, skuldkapitalet och de betalade räntorna. Borgensmännens namn uppges bara på uttrycklig begäran. Om säkerheterna uppges deras art (inteckning, handfången pant, borgen), men de specificeras inte närmare, om inte denna uppgift uttryckligen begärs.

Enligt 19 § i lagen om beskattningsförfarande och 170 § i mervärdesskattelagen ska föremålet för en förfrågan fortfarande alltid specificeras. Skattemyndigheterna ska ha under utredning ett visst konkret ärende eller en sakhet som gäller beskattningen. Om förfrågan är specificerad på annat sätt än utgående från namnet, ska det särskilt konstateras i förfrågan att namnet på den person som förfrågan gäller inte har kunnat klarläggas.

Uppgifter av massnatur kan inte lämnas med stöd av lagrummen. En förfrågan av massnatur är t.ex. en sådan där det begärs listor över insättningar som överstiger ett visst belopp eller för vilka ett visst kontovillkor gäller.

69 § i tullagen, 64 § i lagen om påförande av accis och 11 § i lagen om källskatt på ränteinkomst förutsätter att den skattskyldige som förfrågan gäller namnges. Med stöd av dessa bestämmelser är banken skyldig att lämna uppgifter bara om den persons bankaffärer som nämns i förfrågan.

Förutsättningen för rätten att få uppgifter är enligt 19 § i lagen om beskattningsförfarande och 170 § i mervärdesskattelagen att de begärda uppgifterna kan behövas för beskattning av någon annan skattskyldig eller behandling av en ändringsansökan och att de inte gått att få på annat sätt.

10.5.3 Begränsningar i skyldigheten att lämna uppgifter

Banken är i vissa fall skyldig att vägra att lämna uppgifter till en skattemyndighet. Skyldigheten att vägra gäller sådana uppgifter om kundens affärs- eller yrkeshemligheter som banken inte är skyldig att lämna ut om inte synnerligen viktiga skäl kräver detta. Till kundens affärshemligheter hör bl.a. uppgifter om affärsförbindelser och prissättning. Vid behov ska myndigheten visa att synnerligen viktiga skäl föreligger. Ett synnerligen viktigt skäl kan vara t.ex. en grundad misstanke om skattebedrägeri eller bokföringsbrott.

Enligt de olika bestämmelserna i skattelagarna om att lämna uppgifter ska uppgifter om kundens ekonomiska ställning dock alltid lämnas skattemyndigheten. Sådana uppgifter är t.ex. uppgifter om kontosaldon, kontotransaktioner, förfallna räntor som betalats på kontot, kreditbelopp, kreditsäkerheter, andra uppgifter om ansvarsförbindelser och uppgifter om värdepappersförvar.

10.5.4 Skattemyndigheternas granskningsrätt

Skattemyndigheterna kan få uppgifter också genom att utnyttja sin rätt att granska och låta granska. Enligt 23 § i lagen om beskattningsförfarande har skattestyrelsen och skatteverket rätt att granska alla sådana handlingar ur vilka uppgifter kan hämtas.

En motsvarande bestämmelse om granskningsrätt ingår i 170 § i mervärdesskattelagen, 18 § i tullagen och 64 § i lagen om påförande av accis. Enligt 11 § i lagen om källskatt på ränteinkomst ska räntebetalaren på uppmaning av vederbörande tjänsteman vid skatteverket visa de handlingar som behövs för tillsynen över källskatten på ränteinkomst och annan behövlig utredning.

Enligt 32 § i lagen om överlåtelseskatt ska de handlingar som behövs för tillsynen över överlåtelseskatten och annan behövlig utredning på begäran företes för skatteverket.

Enligt bestämmelserna har skatteinspektörerna rätt att få se det dokumentmaterial som är nödvändigt för granskningen och som finns i banken. Banken uppgör inte nya listor, sammandrag eller annat nytt material för granskningen.

Rätt att få uppgifter samt att granska och låta granska har bara den skattemyndighet som nämns i lagen.

Granskningen behöver inte föregås av en skriftlig förfrågan, utan granskningen kan användas som ett primärt sätt att få uppgifter. Myndigheten ska uppvisa en giltig fullmakt samt specificera föremålet för granskningen och dess omfattning på samma sätt som vid en skriftlig förfrågan.

10.5.5 Jämförelseuppgiftsgranskning

Enligt 21 § i lagen om beskattningsförfarande och 169 a § i mervärdesskattelagen får granskning verkställas också uteslutande för inhämtande av uppgif-

ter som kan användas vid beskattningen av en annan skattskyldig (jämförelseuppgiftsgranskning). Jämförelseuppgiftsgranskning kan dock inte verkställas i ett i kreditinstitutslagen avsett kreditinstitut som har koncessionen och inte heller i ett utländskt kreditinstituts filial som har koncession. Uppgifter som har framkommit vid granskning av ett kreditinstitut kan dock användas vid beskattningen av en annan skattskyldig.

Uppgifter som har framkommit vid en sådan granskning som avses i 21 § i lagen om beskattningsförfarande och 169 a § i mervärdesskattelagen får dock enligt bestämmelserna användas vid beskattningen av en annan skattskyldig.

Rätten att utnyttja uppgifter gäller bara uppgifter som har framkommit om enskilda skatteskyldiga vid granskningen.

De handlingar som begärs vid granskning av bankens egen verksamhet ska ansluta sig till beskattningen av banken eller till sådana skatter och avgifter för vilkas betalning och uppbörd banken svarar enligt lag. Begäran att visa en handling får inte gälla en handling som endast inverkar på kundens beskattning.

10.5.6 Beskattning i en främmande stat

Banken är i allmänhet inte skyldig att lämna uppgifter för beskattningen i en annan stat.

Enligt avtalet mellan de nordiska länderna om handräckning i skatteärenden är en finsk bank skyldig att lämna uppgifter för beskattningen i ett annat nordiskt land. Skattemyndigheterna i ett annat nordiskt land har rätt att få uppgifter om en kunds bankaffärer inom gränserna för de bestämmelser om att lämna uppgifter som gäller i Finland. Banken är sålunda skyldig att lämna uppgifter för beskattningen i ett annat nordiskt land bara i samma utsträckning och under samma förutsättning som den är skyldig att lämna uppgifter till skattemyndigheterna i Finland.

Europaråds- och OECD-konventionen om ömsesidig handräckning i skatteärenden trädde i kraft vid ingången av april 1995. Vid utgången av 2008 omfattade konventionen Azerbajdzjan, Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Italien, Island, Nederländerna, Norge, Polen, Storbritannien, Sverige och USA. Den handräckning som konventionen avser

omfattar bl.a. informationsutbyte mellan skattemyndigheterna i form av skattegranskningar.

En förfrågan från en främmande stats skattemyndighet till en bank sker alltid genom handräckning av skattemyndigheterna i Finland. Begäran kommer mao. alltid från skatteförvaltningen i Finland, dit också svaret sänds.

10.5.7 Tillämpliga lagbestämmelser

Lag om beskattningsförfarande, 15 och 16 §

Enligt 15 § i lagen om beskattningsförfarande ska var och en tillställa skatteförvaltningen för beskattningen behövliga uppgifter om förmåner med penningvärde som han betalt eller förmedlat samt om mottagarna av förmånerna och grunderna för dem. Med stöd av bestämmelsen ska banken lämna uppgifter om betalda, skattepliktiga räntor och om medel på kontot.

Enligt 16 § i lagen om beskattningsförfarande ska kreditinstituten och de finansiella instituten för beskattningen tillställa skatteförvaltningen uppgifter om lån som beviljats skattskyldiga samt om lånens användningssyfte, kapital och ränta.

Med stöd av lagrummen är banken inte skyldig att lämna andra uppgifter än de som har nämnts i lagrummen. Exempelvis kan uppgifter om säkerheter för lån eller om vilka som har dispositionsrätt till ett konto inte lämnas enligt dessa lagrum. Närmare föreskrifter om vad skyldigheten att lämna uppgifter innebär finns i skattestyrelsens beslut om en allmän skyldighet att lämna uppgifter (31.12.2007/1496).

Lag om beskattningsförfarande, 19 §

Enligt 19 § i lagen om beskattningsförfarande ska var och en på uppmaning av skattestyrelsen eller skatteverket, på basis av namn, bankkontonummer, kontotransaktion eller annan motsvarande identifikation lämna sådana uppgifter som kan behövas för beskattning av någon annan skattskyldig eller behandling av en ändringsansökan och som framgår av handlingar som han har i sin besittning eller annars känner till, om han inte enligt lag har rätt att vägra vittna i saken. Ingen får dock vägra lämna sådana uppgifter om någon annans ekonomiska ställning som inverkar på beskattningen.

Banken ska lämna uppgifter om kontosaldo också för andra tidpunkter än årsskiftet.

Uppgifterna lämnas för så lång tid som skattemyndigheterna kräver, om uppgifterna är tillgängliga i banken. Banken har inte rätt att vägra att lämna uppgifter t.ex. med motiveringen att tiden för att verkställa efterbeskattning har löpt ut.

Individualiseringen av bankförfrågningar och förut-sättningarna för att få uppgifter behandlas i punkterna 10.5.2 och 10.5.3.

Lag om förskottsuppbörd, 32 §

Enligt 32 § i lagen om förskottsuppbörd ska en betalare under betalningsåret till skatteverket lämna in en övervakningsdeklaration enligt ett av skattestyrelsen fastställt formulär för betalningar och för de förskottsinnehållningar som verkställts på dem. Med stöd av 42 § i skattestyrelsens beslut om en allmän skyldighet att lämna uppgifter ska en betalare till skatteverket senast före utgången av januari året efter betalningsåret lämna in en årsdeklaration enligt ett av skattestyrelsen fastställt formulär innehållande de uppgifter som nämns i 3 kapitlet i lagen om beskattningsförfarande.

Lag om skatt på arv och gåva, 59 §

Enligt 59 § i lagen om skatt på arv och gåva ska angående skattemyndighetens rätt till uppgifter i gåvo- och arvsbeskattningen i tillämpliga delar iakttas bestämmelserna i 3 kapitlet i lagen om beskattningsförfarande.

Med anledning av en individualiserad skriftlig förfrågan är banken sålunda skyldig att lämna uppgifter som kan behövas för verkställigheten av skatten på arv och gåva. Uppgifter kan lämnas t.ex. om ränteinkomster, om medlen på ett konto och om kundens krediter.

Lag om källskatt på ränteinkomst, 11 §

Deklarationsskyldigheten enligt lagen om beskattningsförfarande gäller inte ränteinkomst för vilken källskatt ska betalas och inte det kapital på vilket räntan betalas. På uppmaning av en behörig tjänsteman vid skatteverket ska räntebetalaren visa de handlingar som behövs för tillsynen över källskatten på ränteinkomst samt annan behövlig utredning.

Skatteverket ska årligen tillställas uppgifter om källskattepliktiga räntor och om den källskatt som har uppburits för dem samt på uppmaning av skatteverket uppgifter om de skattskyldiga för vilkas källskattepliktiga räntor källskatt inte har uppburits samt om de räntor som har betalats till dem.

Enligt 11 § i lagen om källskatt på ränteinkomst ska en räntebetalare som är skyldig att uppbära källskatt på ränteinkomst på skatteverkets uppmaning lämna uppgifter för beskattning eller skattegranskning eller i ett fullföljdsärende i fråga om beskattning som gäller en viss skattskyldig, om uppgifterna framgår av handlingar som finns hos räntebetalaren eller som denne annars har i sin besittning.

Räntebetalaren lämnar inte på eget initiativ specificerade uppgifter till skattemyndigheten om källskattepliktiga bankinsättningar och masskuldebrevslån eller om räntor som betalats på dem.

Mervärdesskattelag, 170 §

Bestämmelsen har samma ordalydelse som 19 § i lagen om beskattningsförfarande.

På förfrågan med stöd av mervärdesskattelagens 170 § kan banken inte lämna upplysningar om beloppen av eller säkerheterna för en kunds krediter, om inte särskilda orsaker föreligger.

Lag om påförande av accis, 64 §

Enligt 64 § i lagen om påförande av accis ska var och en på skriftlig uppmaning av behörig myndighet för beskattning av annan och för därav föranlett besvärssärende inom utsatt tid lämna sådana nödvändiga uppgifter angående den andre vilka framgår av handlingar i hans besittning eller vilka annars är kända för honom, om uppgifterna inte angår sådan sak, varom han enligt lag har rätt att vägra avge vittnesmål.

Tullag, 18 §

Enligt 18 § i tullagen ska var och en på uppmaning av en behörig tjänsteman vid tullstyrelsen eller av distriktstullkammaren inom utsatt tid för tullbeskattning av annan person eller för därav föranlett besvärssärende lämna sådana nödvändiga uppgifter om den andra, vilka framgår av handlingar i hans besittning, om uppgifterna inte gäller en sådan sak,

varom han enligt lag har rätt att vägra avge vittnesmål. Ingen får dock vägra att lämna uppgifter om annans ekonomiska ställning.

Lag om överlåtelseskatt, 32 §

Handlingar som behövs för tillsynen samt övrig behövlig utredning ska på begäran företas för skatteverket.

10.6 Finlands Bank

Enligt 26 § i lagen om Finlands Bank har Finlands Bank rätt att av banken få alla de meddelanden, utredningar och övriga upplysningar som behövs för att Finlands Bank ska kunna fullgöra sina lagbestämda uppgifter.

Enligt valutalagens 6 § ska banken dessutom på anfordran tillställa Finlands Bank de anmälningar, utredningar och handlingar som är erforderliga för övervakningen av att valutalagen eller med stöd av den utfärdade bestämmelser eller tillståndsvillkor efterlevs.

Ytterligare har Finlands Bank rätt att få uppgifter om värdeandelskonton av Euroclear Finland Ab.

10.7 Polismyndigheterna

10.7.1 Förfrågan för avvärjande eller utredning av brott

Enligt kreditinstitutslagen och polislagen är banken skyldig att lämna polisen banksekretessbelagda uppgifter som behövs för avvärjande och utredning av brott. Dessutom har polismyndigheterna rätt att få uppgifter om värdeandelskonton av Euroclear Finland Ab. Förfrågan riktas till Euroclear Finland Ab som svarar till den del bolaget har de uppgifter som svaret kräver. Till övriga delar, t.ex. beträffande historieuppgifter, styr Euroclear Finland Ab förfrågan att besvaras av banken.

En skriftlig förfrågan som har tillställts banken per brev eller telefax ska vara undertecknad av en polisman i befälsställning (polislagen, 36 §). De polismän som enligt 1 § i polisförordningen hör till befälet framgår av förteckningen i följande stycke.

Undertecknare av förfrågan till banken kan inom polisens högsta ledning vara polisöverdirektören, polisdirektör, polisöverinspektör, utbildningschef

samt polisinspektör, överkommissarie och kommissarie, inom polisens länsledning länspolisdirektör, länspolisöverinspektör, länsöverkommissarie, länskommissarie och kommissarie, vid centralkriminalpolisen chefen för centralkriminalpolisen, biträdande chef, byråchef, kriminalöverinspektör, kriminalinspektör, kriminalöverkommissarie och kriminalkommissarie, vid skyddspolisen chefen för skyddspolisen, biträdande chef, avdelningschef, överinspektör och inspektör, vid rörliga polisen chefen för rörliga polisen, biträdande chef, trafikpolisinspektör, förvaltningschef, överkommissarie och kommissarie, vid polisläroinrättningar föreståndaren för polisskolan, överkommissarie, kommissarie och lärare med tjänsteexamen för polisbefäl eller examen för polisbefäl, vid den lokala polisen polischef, biträdande polischef, länsman, föreståndare för administrativ avdelning, föreståndare för tillståndsbyrån, kriminalöverinspektör, kriminalinspektör, kriminalöverkommissarie, överkommissarie, kriminalkommissarie och kommissarie.

Vid fullgörande av polisuppgifter inom försvarsmakten kan förfrågan till en bank också göras av chefen för huvudstabens undersökningsavdelning och av försvarsmaktens militärjurist.

Av den skriftliga förfrågan till banken ska framgå dess anledning och vilka uppgifter som begärs.

Enligt polislagens 2 § ska polisens åtgärder inte medföra större skada eller olägenhet än vad som är nödvändigt för att en uppgift ska kunna fullgöras. Om det skulle medföra exceptionella arrangemang eller oskäligen kostnader för banken att besvara förfrågan inom utsatt tid, kan banken förhandla med den polisenhet som har sänt förfrågan om att begränsa förfrågans omfattning eller ersätta bankens kostnader.

Banken är i allmänhet inte skyldig att lämna uppgifter till polismyndigheter i en annan stat. Förfrågan till en bank från en främmande stats polismyndighet sänds alltid som handräckning via en polismyndighet i Finland. Banken får inte lämna uppgifter direkt till en polismyndighet i ett främmande land, utan uppgifterna lämnas till en polismyndighet i Finland som överlämnar dem vidare till polismyndigheten i det främmande landet.

10.7.2 Brott mot banken

Om polisen undersöker ett brott mot banken som banken har gjort brottsanmälan om eller i vilket banken är målsägande, ska banken lämna polisen alla de uppgifter som banken förfogar över och som är nödvändiga för att utreda brottet.

Om ett brott mot banken lyder under allmänt åtal och polisen undersöker brottet på annat initiativ än bankens, ska banken lämna polisen alla de uppgifter som banken förfogar över och som är nödvändiga för att utreda brottet.

10.7.3 Skingringsförbud och kvarstad

Bestämmelserna om skingringsförbud och kvarstad ingår i 3 kapitlet i tvångsmedelslagen.

Till säkerhet för ersättandet av den skada som har förorsakats genom brott och för erläggandet av det penningbelopp som döms förverkat kan egendom som tillhör den för brottet misstänkta eller den som kan dömas att till staten förverka egendom ställas under skingringsförbud eller beläggas med kvarstad. Beslutet om åtgärden meddelas av en domstol och verkställigheten handhas av utsökningsmyndigheterna.

Ett beslut om tillfällig åtgärd kan fattas av en behörig åklagare eller undersökningsledare, som också handhar delgivningen av de tillfälliga åtgärderna. Undersökningsledaren kan vara antingen en anhållningsberättigad tjänsteman (se 10.7.4) eller av särskilda orsaker en kriminalöverkonstapel eller överkonstapel.

Då egendom som är i bankens besittning ställs under skingringsförbud eller beläggs med kvarstad iakttas vid specificeringen av egendom de principer som beskrivs i punkt 10.10 om utsökningsmyndigheterna.

10.7.4 Beslag

Om beslag beslutar en anhållningsberättigad tjänsteman eller en domstol. Anhållningsberättigade tjänstemän inom polisen är enligt tvångsmedelslagens 1 kapitel 6 § polisöverdirektören, polisdirektör, polisöverinspektör, polisinspektör, länspolisdirektör, länspolisöverinspektör, länsöverkommissarie, länskommissarie, polischef, biträdande polischef, länsman, vid centralkriminalpolisen chefen för

centralkriminalpolisen, biträdande chef och byråchef, vid skyddspolisen chefen för skyddspolisen, biträdande chef som förordnats att sköta förundersökningsuppgifter, avdelningschef som förordnats att sköta förundersökningsuppgifter och överinspektör som förordnats att sköta förundersökningsuppgifter, vid rörliga polisen chefen för rörliga polisen, biträdande chef och trafikpolisinspektör, kriminalöverinspektör, kriminalinspektör, kriminalöverkommissarie, överkommissarie, kriminalkommissarie och kommissarie.

Om en ovan nämnd tjänsteman vid husrannsakan eller en domstol har förordnat om beslag av en handling som är i bankens besittning, överlämnas handlingen i original till myndigheterna enligt förordnandet. Över beslaget uppgörs ett beslagsprotokoll där den beslagtagna egendomen specificeras. Polisen ska lämna banken ett intyg över beslaget. I beslagsförordnandet och protokollet ska egendomen vara så noggrant specificerad att det inte kan uppstå tvivel om vilken egendom beslaget gäller.

10.7.5 Lämnan­de av uppgifter för polisundersökning

Enligt polislagen har polisen rätt att få de uppgifter som behövs vid polisundersökning, om ett betydande offentligt eller privat intresse kräver det. Med polisundersökning avses en annan undersökning som har ålagts polisen än en förundersökning vid ett brott. Uppgifter kan lämnas t.ex. för att utfärda förbud mot affärsverksamhet, för undersökning av dödsorsak och för utredning av försvinnanden. En skriftlig förfrågan som behövs för en polisundersökning ska vara undertecknad av en tjänsteman som avses ovan i punkt 10.7.1.

Av den skriftliga förfrågan ska framgå dess anledning och vilka uppgifter som begärs.

10.7.6 Centralen för utredning av penningtvätt

Enligt 23 och 24 § i lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism (503/2008) ska banken utan dröjsmål underrätta centralen för utredning av penningtvätt, som är verksam vid centralkriminalpolisen, om tvivelaktiga affärstransaktioner eller misstänkt finansiering av terrorism. Anmälan ska i regel göras elektroniskt. Utredningscentralen ska också avgiftsfritt få tillgång till alla behövliga uppgifter och handlingar som kan ha betydelse för utredningen av

misstankarna. Varje bank har utfärdat särskilda anvisningar om anmälan, uppgiftslämning och omfattningen av de uppgifter som lämnas.

En anmälan får inte röjas för den som misstanken gäller eller för någon annan.

Att försumma den lagstadgade anmälningsskyldigheten och att röja en anmälan är straffbart.

10.7.7 Internationella finansiella sanktioner

Beslut av FN och EU:s ministerråd om internationella finansiella sanktioner genomförs med EU-förordningar, som är direkt tillämplig lagstiftning i alla EU:s medlemsländer. I förordningarna avsedda personers, organisationers eller sammanslutningars tillgångar ska frysas utan separat myndighetsbeslut, och finansiella institut och andra sammanslutningar ska vidta de åtgärder som sanktionerna förutsätter. Att överlåta medel direkt eller indirekt till parter som nämns i förordningarna är förbjudet.

Finansinspektionen underrättar bankernas representanter elektroniskt om nya sanktioner. Bankerna ska kontrollera om deras kund- eller andelsägarregister, värdeandelskonton, andra register eller transaktionsdatabaser innehåller uppgifter om frysta tillgångar eller andra ekonomiska resurser tillhörande personer, sammanslutningar eller organisationer som är uppräknade i förordningen. Påträffas medel för vilka frysning beordrats ska banken meddela om dem till CKP:s central för utredning av penningtvätt och till utrikesministeriet. Banken har rätt att vid jämförandet av uppgifterna om föremålen för finansiella sanktioner med uppgifter som banken besitter vara i kontakt med CKP eller utrikesministeriet för att kontrollera om informationen hos banken motsvarar informationen om de finansiella sanktionerna.

10.8 Åklagar-, tull- och gränsbevakningsmyndigheterna

Enligt kreditinstitutslagen är banken skyldig att lämna uppgifter som ska hållas hemliga till åklagar- och förundersökningsmyndigheterna för att utreda ett brott.

Förundersökningsmyndigheter är förutom polisen också tull- och gränsbevakningsväsendets anställningsberättigade tjänstemän (Tvångsmedelslag, 1

kapitlet 6 § och 4 kapitlet 5 §). Polisens rätt att få uppgifter behandlas i punkt 10.7.

Dessutom har åklagar-, tull- och gränsbevakningsmyndigheterna rätt att få uppgifter om värdeandelskonton av Euroclear Finland Ab. Förfrågan riktas till Euroclear Finland Ab, som svarar till den del bolaget har de uppgifter som svaret kräver. Till övriga delar, t.ex. beträffande historieuppgifter, styr Euroclear Finland Ab förfrågan att besvaras av banken.

Förfrågan till banken ska vara undertecknad av en tullman som är anhållningsberättigad enligt tullagens 43 § eller en tjänsteman som är anhållningsberättigad enligt gränsbevakningslagens 6 kapitel 41 § eller av en undersökningsledare. De i tvångsmedelslagens 1 kapitel 6 § uppräknade anhållningsberättigade tjänstemännen framgår av följande förteckning:

Förfrågan till banken undertecknas av

1) allmän åklagare;

2) chefen för Tullstyrelsens bevakningsavdelning och cheferna för bevakningsavdelningens enheter för tullbrottsbekämpningen samt cheferna för tulldistrikten och för bevakningen inom tulldistrikten samt en tullöverinspektör som av chefen för Tullstyrelsens bevakningsavdelning eller av chefen för ett tulldistrikt har förordnats till undersökningsledare samt eventuell annan tullman som givits rätt att göra en bankförfrågan (information om de sistnämnda fås från tulldistriktet); eller

3) chefen och biträdande chefen för gränsbevakningsväsendet, avdelningschefen för gräns- och sjöavdelningen vid staben för gränsbevakningsväsendet, avdelningschefen, byråchefen och överinspektörerna vid juridiska avdelningen vid staben för gränsbevakningsväsendet, kommandörerna och biträdande kommandörerna för gränsbevaknings- och sjöbevakningssektionerna, chefen för en gränsbyrå eller sjöbyrå vid en gränsbevaknings- eller sjöbevakningssektion samt chefen och vicechefen för en gränskontrollavdelning samt gränsbevakare som förordnats till undersökningsledare i ett ärende.

Av den skriftliga förfrågan ska framgå dess anledning och vilka uppgifter som begärs.

10.9 Konkursombudsmannen

Enligt lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon har konkursombudsmannen samma rätt som gäldenären eller konkursboet (konkursboförvaltaren) att få uppgifter av banken om konkursgäldenärens eller konkursboets bankkonton, betalningsrörelse samt om avtal och förbindelser som gäller finansiering. Konkursombudsmannen har sålunda rätt att få uppgifter av banken om konkursgäldenären och konkursboet enligt punkterna 8.13 och 8.14.

Om uppgifterna begärs av någon annan än konkursombudsmannen själv på hans uppdrag eller av en tjänsteman som är underställd honom, ska han styrka sin rätt att få uppgifter.

Dessutom har konkursombudsmannen rätt att få uppgifter om värdeandelskonton av Euroclear Finland Ab.

10.10 Utsökningsmyndigheterna

Vad som i det följande sägs om en utmätningssmannas rätt att få uppgifter tillämpas också på en biträdande utmätningssman.

10.10.1 Allmänt

Utmätningssmannen har enligt utsökningsbalkens kapitel 3, 64–66 § en mycket vidsträckt rätt att få uppgifter av banken utan hinder av banksekretessen. De uppgifter som utmätningssmannen ber att få ska vara nödvändiga för verkställigheten. Verkställigheten inleds i och med att verkställighetsärendet är anhängigt hos utmätningssmannen och pågår ända tills den fordran som är föremål för utmätning har inkasserats helt eller säkringsåtgärden inte längre är i kraft. Utmätningssmannens rätt att få uppgifter förutsätter sålunda inte att en utmätning förrättas. Med ett verkställighetsärende avses både utmätning och verkställighet av en säkringsåtgärd. I anslutning till en förfrågan till en bank kan utmätningssmyndigheten be om interimsåtgärder, i praktiken frysning av medlen.

Enligt utsökningsbalken är gäldenären skyldig att själv lämna utmätningssmannen de uppgifter som är nödvändiga för utmätningen. Utmätningssmannen har rätt att av banken få uppgifter om kunden när de uppgifter som gäldenären har lämnat utmätningssmannen inte kan betraktas som tillförlitliga (t.ex.

när gäldenären misstänks för att undandra sig utsökning eller när gäldenären inte anträffas).

En utmätningsman kan sända förfrågan till banken per brev, telefax eller teknisk bruksanslutning. Den skriftliga förfrågan ska vara undertecknad av utmätningsmannen (häradsfogde eller häradsutmätningsman) eller av en tjänsteman som häradsfogden förordnat och i den ska specificeras vilka uppgifter (t.ex. om ett kontos saldo eller ett bankfack) utmätningsmannen ber att få av banken. Utmätningsmannen gör förfrågan under tjänsteansvar, varför banken kan besvara en skriftlig förfrågan till banken utan att behöva utreda t.ex. om verkställigheten är anhängig. Utmätningsmannen har rätt att få de föreskrivna uppgifterna om de inte går att skaffa på annat sätt, även om uppgifter samtidigt röjs om en utomstående ekonomiska ställning. Detta kan bli fallet om gäldenären exempelvis har dispositionsrätt till någon annans bankkonto. Utmätningsmannens förfrågan om transaktioner på ett dispositionsrättskonto kan avslöja också kontohavarens kontouppgifter.

Utmätningsmannen har rätt att få uppgifter bara om enskilda utsökningsärenden. I den skriftliga förfrågan till banken som utmätningsmannen undertecknar ska han individualisera personen genom att meddela personens namn och personbeteckning, och företaget eller sammanslutningen genom att meddela dess namn och registernummer eller FO-nummer. Om personbeteckning saknas ska utmätningsmannen meddela personens födelsedatum. I samma skriftliga förfrågan till banken kan han begära uppgifter om flera kunder som har individualiserats på nämnda sätt. Banken besvarar utmätningsmannens förfrågan skriftligen.

Utmätningsmannen kan ställa en tidsfrist för bankens svar. Om tidsfristen är för kort, bör banken kontakta utmätningsmannen för att komma överens om en förlängning av tidsfristen.

Banken får inte upplysa kunden om en bankförfrågan från utmätningsmannen. Över verkställd utmätningsman eller annan verkställighetsåtgärd kan uppgifter lämnas till kunden.

10.10.2 Egendom som är föremål för förfrågan

Gäldenärens egendom i banken

Utmätningsmannen har rätt att få uppgift om huruvida banken förfogar över eller annars har bestämmanderätt över egendom som tillhör gäldenären och av vilket slag egendomen är. I det följande genomgås de vanligaste fall där utmätningsmannen hör sig för om kunduppgifter av banken.

Bankfack och slutet förvar

Utmätningsmannen har rätt att få uppgift om huruvida kunden i banken har ett bankfack eller slutet förvar eller dispositionsrätt till sådant. Om så är fallet meddelar banken utmätningsmannen att kunden har ett bankfack eller slutet förvar i banken samt kontorets namn. Banken har dock inte rätt att öppna bankfacket eller det slutna förvaret. Utmätningsmannen har rätt att under tjänsteansvar öppna bankfacket eller det slutna förvaret.

Värdepappersförvar (öppet förvar)

Utmätningsmannen har rätt att få uppgift om huruvida kunden har medel i banken i värdepappersförvar och om vilket slags medel som finns i förvaret.

Värdeandelar

Uppgifter om värdeandelar får utsökningsmyndigheterna i första hand av Euroclear Finland Ab. Till de delar som uppgifter inte kan fås därifrån styr Euroclear Finland Ab förfrågan till den som det kontoförande institutet (banken) har utsett till registeransvarig (f.d. handhavare av värdeandelsregister) och som har rätt att lämna utmätningsmannen uppgifter om värdeandelskontot. Om utmätningsmannen ber att få uppgifter av banken om ett värdeandelskonto ska förfrågan internt styras till den som är registeransvarig.

Pant

Utmätningsmannen har rätt att få uppgift om huruvida banken har gäldenärens egendom som säkerhet. Om panten har ställts av gäldenären, kan banken meddela arten av den egendom som utgör säkerhet (t.ex. numren på aktierna i bostadsbolaget X) och beloppet och arten av bankens fordran som belastar panten. Om gäldenären har ställt pant för någon annans skuld, får banken meddela utmätningsmannen beloppet av det ansvar som belastar panten, men inte huvudgäldenärens namn.

Insättningar och kontotransaktioner

När utmätningsmannen frågar banken om den gäldenär som är föremål för utmätning har insatta medel i banken, ska banken i jakande fall meddela grunden för fordran (t.ex. inlåningsavtal) och kontonumret samt om användningen av kontot förutsätter uppvisande av motbok eller depositionsbevis samt beloppet av medlen på kontot.

Uppgifter om gäldenärens egna kontotransaktioner och gäldenärens dispositionsrätter till andra kontohavares konton meddelar banken endast om de uttryckligen begärts. Om utmätningsmannen frågar om gäldenärens dispositionsrätter till andra kontohavares konton, meddelar banken i sitt svar dispositionsrättskontots kontonummer och kontohavarens namn. Dispositionsrättskontots saldo och kontotransaktioner meddelas endast på uttrycklig begäran.

Banken har däremot inte rätt att på förfrågan som gäller en gäldenär meddela om andras dispositionsrätter till gäldenärens egna konton.

Annan fordran som gäldenären har på banken

Utmätningsmannen har rätt att få uppgift av banken om huruvida gäldenären har någon annan fordran på banken och om grunden för fordran och dess belopp.

Avtal eller arrangemang mellan gäldenären och banken eller till gäldenärens förmån

Utmätningsmannen har rätt att få uppgift om huruvida banken som avtalspart med den gäldenär som är föremål för utmätning eller med någon utomstående har ingått ett sådant avtal eller arrangemang som kan vara av betydelse vid sökningen efter gäldenärens utmätningsbara egendom samt uppgift om det närmare innehållet i avtalet eller arrangemanget. Utmätningsmannen ska specificera vilket slags avtal förfrågan gäller.

Banken ska i sitt svar kort förklara vad avtalet går ut på och om kunden med stöd av avtalet har medel att motse vid den tidpunkt då svaret ges.

Förfrågan som gäller utomstående

Eftersom det i vissa situationer är möjligt att utmäta egendom som tillhör någon annan än gäldenären, kan utmätningsmannens förfrågan också gälla en utomstående person, som ska individualiseras i förfrågan. Så är fallet om det finns motiverat skäl att misstänka att gäldenären uppenbart använder konstgjorda arrangemang i syfte att undvika utmätning, t.ex. genom att sköta sin personliga penningrörelse via ett bankkonto som tillhör en närstående, ett företag eller någon annan utomstående, eller i syfte att hålla egendomen utom räckhåll för borgenärerna, t.ex. genom att hålla medel i en utomståendes namn. Utmätningsmannen har av grundad anledning rätt att få samma uppgifter om den utomstående som om gäldenären, också om den utomståendes dispositionsrätt till andras konton. Vid en förfrågan som gäller en utomstående har banken däremot inte rätt att ge uppgifter om andras dispositionsrätter till den utomståendes egna konton.

10.10.3 Verkställighet av säkringsåtgärd

Om en utmätningsman håller på att verkställa en säkringsåtgärd (t.ex. ett beslag) som bestämts med stöd av rättegångsbalkens 7 kapitel, har utmätningsmannen rätt att få uppgifter enligt punkt 10.10.1 för att verkställa säkringsåtgärden.

10.11 Myndigheter som övervakar penninginsamlingar

Enligt lagen om penninginsamlingar ska innehavaren av ett tillstånd till penninginsamling öppna separata bankkonton för varje penninginsamling. Inrikesministeriet, länsstyrelsen i Södra Finlands län och polisinsamlingarna i häradena har rätt att få sådana uppgifter som direkt hänför sig till anordnandet av penninginsamlingar och sådana uppgifter som behövs för tillsynen över anordnandet av penninginsamlingar utan hinder av banksekretessen av den bank där insamlingskontot eller något annat av tillståndshavarens konton finns.

10.12 Övriga myndigheter

10.12.1 Datasekretessmyndigheterna

Datasekretessmyndigheterna ska övervaka datasekretessen enligt lagstiftningen om dataskydd när det gäller hanteringen av personuppgifter.

Skyldighet att lämna uppgifter

Banken ska upplysa dataombudsmannen om personuppgifter som banken behandlar och lämna alla upplysningar som behövs för att övervaka att behandlingen av personuppgifterna är lagenlig. Datasekretessnämnden har samma rätt i frågor som den handlägger.

Personuppgifter finns bl.a. i bankens kundregister. I lagstiftningen om dataskydd avses med personuppgifter sådana anteckningar som beskriver en fysisk person eller hans egenskaper eller levnadsförhållanden som kan hänföras till honom själv eller till hans familj eller någon som lever i gemensamt hushåll med honom.

Inspektionsrätt

Dataombudsmannen har rätt att inspektera bankens personregister. Vid inspektionen kan han anlita sakkunniga.

För inspektionen har dataombudsmannen och de sakkunniga rätt att få tillträde till bankens eller ett av banken anlitat tjänsteföretags lokaler där personuppgifter hanteras eller personregister förs.

Dataombudsmannen och de sakkunniga har rätt att få tillgång till sådana uppgifter och sådan utrustning som de behöver vid inspektionen. Inspektionen ska ske så att den inte förorsakar registerföraren onödig olägenhet eller onödiga kostnader.

Inspektionssekretess

Dataombudsmannen, de som arbetar vid dataombudsmannens byrå, de sakkunniga, datasekretessnämndens medlemmar eller sekreterare får inte utan tillstånd röja för utomstående och inte heller privat utnyttja vad de i sitt uppdrag har fått veta om någon annans personliga förhållanden, ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller om registrets tekniska skydd.

10.12.2 Konsumentskyddsmyndigheterna

Konsumentkrediter beviljade efter 1.1.1994

Enligt konsumentskyddslagen är utgångsläget det att alla krediter som bankerna har beviljat konsumenter är konsumentkrediter. Det som anförs i denna punkt gäller för bankernas del bara de krediter som har beviljats efter 1.1.1994. Utan hinder av sekretessbestämmelserna ska banken överlämna till

konsumentombudsmannen, Konsumentverket och länsstyrelsen handlingar som gäller konsumentkrediter och som behövs för övervakningen.

Konsumentombudsmannen, Konsumentverket, länsstyrelsen och Finansinspektionen övervakar att bestämmelserna om konsumentkrediter följs. En näringsidkare är skyldig att överlämna till tillsynsmyndigheterna handlingar som gäller konsumentkrediter och som behövs för övervakningen. Denna skyldighet gäller alltså också banken när den kredit som banken har beviljat är en konsumentkredit enligt konsumentskyddslagens 7 kapitel.

Banksekretessbelagda uppgifter får inte lämnas ut och kundernas affärs- eller yrkeshemligheter får inte röjas. Sådana avsnitt ska avlägsnas ur de handlingar som lämnas tillsynsmyndigheterna.

Utredning på kundens begäran

Om kunden själv har bett en tillsynsmyndighet att utreda bankens verksamhet, kan uppgifter om kunden lämnas ut. Om tillsynsmyndigheten t.ex. har ombetts utreda huruvida banken har uppburit kreditkostnaderna avtalsenligt, kan banken lämna tillsynsmyndigheten handlingar och uppgifter om kreditförhållandet.

Konsumenttvistenämnden

Om banken har en kund som motpart i ett ärende som behandlas av konsumenttvistenämnden, kan banken i sitt bemötande till nämnden nämna också kundens banksekretessbelagda angelägenheter utan hans samtycke i den omfattning som det är nödvändigt för att utreda saken.

10.12.3 Uppgifter till Konkurrensverket

Konkurrensbegränsningar och konkurrensförhållanden

Enligt 10 § 1 momentet i lagen om konkurrensbegränsningar ska en näringsidkare eller en sammanslutning av näringsidkare på uppmaning av Konkurrensverket ge detta alla de uppgifter och handlingar som behövs för utredning av en konkurrensbegränsnings innehåll, ändamål och verkningar samt för utredning av konkurrensförhållandena.

Enligt lagrummets motivering omfattas en bank av upplysningsskyldigheten också när Konkurrensverket undersöker en namngiven kund i banken. Om Konkurrensverket eller länsstyrelsen undersöker en konkurrensbegränsning eller konkurrensförhållanden som riktar sig mot en kund i banken, är banken skyldig att ge den begärda informationen till myndigheten i fråga.

Dominerande ställning på marknaden

Enligt 10 § 2 momentet i lagen om konkurrensbegränsningar ska en näringsidkare eller en sammanslutning av näringsidkare på uppmaning av Konkurrensverket lämna uppgifter och handlingar för utredning av om näringsidkaren eller sammanslutningen av näringsidkare har en dominerande ställning på marknaden. Bestämmelsen avser bara den egna skyldighet att lämna uppgifter som åligger en näringsidkare eller sammanslutning av näringsidkare som eventuellt har en dominerande marknadsställning. Andra näringsidkare än den som är föremål för undersökning gällande dominerande ställning på marknaden är sålunda inte upplysningsskyldiga enligt bestämmelsen.

Om Konkurrensverket eller länsstyrelsen ber om upplysningar för att undersöka en kunds dominerande marknadsställning, får banken inte lämna ut sekretessbelagda uppgifter om kunden. Upplysningsskyldigheten gäller en bank bara i det fall att myndigheterna undersöker om banken har en dominerande ställning på marknaden.

10.12.4 Uppgifter till förmyndarmyndigheten, dvs. magistraten

Enligt 84 § i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999) är magistraten förmyndarmyndighet. Utan hinder av sekretessbestämmelserna är banken

skyldig att på begäran lämna förmyndarmyndigheterna och domstolarna de uppgifter som behövs för att avgöra ett anhängigt ärende som avses i lagen om förmyndarverksamhet (90 § 1 momentet). Uppgift lämnas om de omständigheter som förmyndarmyndigheten skriftligen har frågat om. Om lämnandet av uppgifter eller utredningar medför betydande kostnader eller extra arbete för banken, kan banken ta ut en skälig avgift för utredningen (90 § 3 momentet).

Dessutom har förmyndarmyndigheterna rätt att få uppgifter om värdeandelskonton av Euroclear Finland Ab. Förfrågan riktas till Euroclear Finland Ab, som svarar till den del bolaget har de uppgifter som svaret kräver. Till övriga delar, t.ex. beträffande historieuppgifter, styr Euroclear Finland Ab förfrågan att besvaras av banken.

Anmälan om någons behov av intressebevakning

Om banken har märkt att någon av dess kunder uppenbarligen är i behov av intressebevakning, kan banken utan hinder av banksekretessen anmäla detta till förmyndarmyndigheterna (91 §). Anmälan görs till den magistrat inom vars verksamhetsområde den person som anmälan gäller har sin hemkommun.

10.12.5 Uppgifter till socialmyndigheterna

Uppgifter för att fastställa en klientavgift

Banken är skyldig att på social- och hälsovårdsmyndighetens begäran avgiftsfritt lämna alla de uppgifter och utredningar som banken har om en klients och dennes makes eller sambos ekonomiska ställning som behövs för att klientavgiften ska kunna fastställas, om den kommun eller samkommun som fastställer avgiften inte av klienten eller klientens lagliga företrädare har fått tillräckliga och tillförlitliga uppgifter för fastställande av avgiften (lag om klientavgifter inom social- och hälsovården, 14 a §).

Av den skriftliga förfrågan ska framgå att man har försökt få uppgifter av klienten själv. De behövliga uppgifter som lagen avser är saldon på konton svarsdagen samt kontonas ränta eller räntegrund. Bankens ska däremot inte utreda t.ex. vilka inkomster kunden har.

Socialmyndigheterna har dessutom rätt att få uppgifter om värdeandelskonton av Euroclear Finland Ab.

Utkomststöd

Om en socialvårdsmyndighet annars inte får tillräckliga uppgifter om en socialvårdsklients förmögenhet och om det föreligger motiverad orsak att misstänka att de uppgifter som klienten eller hans företrädare har lämnat inte är riktiga, är banken utan hinder av sekretessbestämmelserna skyldig att lämna socialvårdsmyndigheten sådana uppgifter och utredningar som väsentligt inverkar på klientförhållandet inom socialvården. Uppgifterna ska vara nödvändiga för att utreda en klients behov av socialvård, ordnandet av vården och genomförandet av de åtgärder som ansluter sig till vården eller för att kontrollera uppgifter som redan har lämnats till myndigheten.

En bankförfrågan från en socialvårdsmyndighet ska vara preciserad till bankaffärerna för uttryckligen den person som förfrågan gäller. Sålunda kan socialvårdsmyndigheten inte göra en förfrågan om exempelvis ett bolags bankaffärer även om den person som är föremål för förfrågan är bolagsman eller aktieägare i bolaget.

Socialvårdsmyndigheten ska framföra begäran om klientens bankuppgifter skriftligen. Av begäran ska framgå på vilken grund den görs (klientens samtycke eller lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården, 20.2 §). Likaså ska av förfrågan framgå att beslutet att begära uppgifter har delgetts den klient som förfrågan gäller och att det har vunnit laga kraft, om det är fråga om en situation enligt 20.2 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården. Ytterligare ska den som undertecknar förfrågan försäkra att han har rätt att göra förfrågan.

De efterfrågade uppgifterna om en person ska enligt socialvårdsmyndighetens bedömning vara nödvändiga för att utreda personens behov av socialvård, ordnandet av vården och genomförandet av de åtgärder som ansluter sig till vården eller för att kontrollera uppgifter som redan har lämnats till myndigheten. Myndigheten kan t.ex. be att få uppgifter om personens konton och kontotransaktioner. För att utreda personens egendom kan förfrågan gälla om personen har ett bankfack och om banken har

egendom som tillhör personen som säkerhet. Banken kan meddela arten av den egendom som utgör säkerhet och hur stor den fordran för banken är som belastar den egendom som utgör säkerhet. Om den person som förfrågan avser har gett sin egendom som säkerhet för en annan persons skuld, kan banken meddela ansvarsbeloppet men inte huvudgäldenärens namn. För att utreda personens verkliga ekonomiska situation kan de nämnda uppgifterna begäras också retroaktivt för de föregående åren.

Socialvårdsmyndigheterna har dessutom rätt att få uppgifter om värdeandelskonton av Euroclear Finland Ab. Banken är informationsskyldig om en socialvårdsmyndighet begär retroaktiva uppgifter för värdeandelskonton.

10.12.6 Uppgifter till folkpensionsanstalten, besvärnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen

Enligt 86 § i folkpensionslagen, 43 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare, 25 § i lagen om bostadsbidrag, 23 a § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn och 13 kapitlet 2 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är banken skyldig att avgiftsfritt lämna Folkpensionsanstalten, FPA, sådana uppgifter som är nödvändiga för ett ärende som behandlas om en person som söker stöd, dennes familjemedlem samt ett dödsbo där antingen den som söker stöd eller någon familjemedlem är delägare. FPA kan begära uppgifter av banken,

- om nödvändiga uppgifter inte kan fås på annat sätt, eller
- om det finns motiverad anledning att misstänka att den som söker stöd har lämnat otillräckliga eller otillförlitliga uppgifter
- och om den som söker stöd inte har gett sitt samtycke till att uppgifterna erhålls.

FPA:s begäran om uppgifter ska vara skriftlig. Innan begäran framställs till banken ska den som söker eller får stöd underrättas om begäran.

Dessutom har FPA enligt 41 b § i lagen om studiestöd rätt att avgiftsfritt av banken i fråga om varje låntagare få uppgifter om till vilket belopp studielån med statsborgen har lyfts och om räntorna, så som FPA bestämmer.

Av FPA:s skriftliga förfrågan till banken ska framgå att de nämnda förutsättningarna i lag för att göra förfrågan är uppfyllda och det lagrum med stöd av

vilket förfrågan görs. Om FPA frågar efter uppgifter också om ett dödsbo, ska av förfrågan framgå att ställningen som delägare i dödsboet har utretts av FPA beträffande den person som förfrågan gäller. Likaså ska det framgå av förfrågan att den person som förfrågan gäller har underrättats om att förfrågan görs.

10.12.7 Rättshjälpsbyråns rätt att få uppgifter

Den som söker rättshjälp ska i sin ansökan till rättshjälpsbyrån lämna en utredning över sin ekonomiska situation. Rättshjälpsbyrån har dock enligt 10 § i rättshjälpslagen rätt att från banken utan hinder av sekretessbestämmelserna få upplysningar som är nödvändiga för rättshjälpsbyrån på grund av dess lagstadgade uppgifter, om upplysningarna inte fås från andra myndigheter eller från försäkringsanstalter och om rättshjälpsbyrån har grundad anledning att misstänka att de uppgifter som sökanden har lämnat är otillräckliga eller otillförlitliga. Förfrågan ska göras skriftligen till banken och den som söker rättshjälp ska i förväg underrättas om att förfrågan görs.

10.12.8 Uppgifter som lämnas enligt vissa speciallagar

Enligt vissa speciallagar är banken skyldig att lämna myndigheterna uppgifter som omfattas av banksekretessen. Exempel på sådana lagar är:

- lag om bostadssparpremier, 11 §
- lag om räntestödslån för anskaffande av ägarbostad, 12 §
- lag om räntestöd för ägarbostadslån, 12 §
- landsbygdsnäringslag, 48 § (lag om finansiering av landsbygdsnäringslag, 43 §)
- lag om finansieringsstöd för detaljhandeln i glesbygder, 13 §
- lag om räntestöd för bostadsrättshuslån, 14 §
- lag om räntestöd till dem som har bostadsskulder och betalningssvårigheter, 10 §
- lag om räntestödslån för fiskerinäringen, 16 §
- lag om vissa räntestödslån av kreditanstalters medel, 7 §
- lag om räntestöd för hyresbostadslån, 13 §
- lag om räntestöd åt kommuner för anskaffning av bostadsområden, 10 §
- aravalag, 36 §
- lag om rätt för statsrevisorerna och statens revisionsverk att granska vissa överföringar av medel mellan Finland och Europeiska gemenskaperna, 3 §

– lag om fullgörande av polisuppgifter inom försvarsmakten, 4 §.

10.13 Kreditupplysning

Bankerna har rätt att utan hinder av banksekretessbestämmelsen bedriva sådan kreditupplysning som normalt hör till bankverksamheten. Uppgifter samlas och registreras främst för bankens eget bruk. Den kreditupplysning som bankerna själva bedriver är numera minimal efter att kreditupplysningen allt mera har övertagits av kreditupplysningsbolag.

Kreditupplysningar kan lämnas till ett annat kreditinstitut som står under offentlig tillsyn och till i kreditinstitutslagens 143 § avsedda sammanslutningar och till sammanslutning som bedriver yrkesmässig kreditupplysning.

Lämnande av uppgifter till privatpersoner som ställer pant eller borgen för annans skuld behandlas i punkterna 8.16 och 8.17.

10.14 Uppgifter i kundstörningsregistret

Bankerna har rätt att med tillstånd av datasekretessnämnden inhämta, registrera och lämna ut till andra tillståndshavare uppgifter om sådana brott mot bankernas verksamhet om vilka brottsanmälan har gjorts och där de är målsägande.

Uppgifter som erhållits från kundstörningsregistret får under inga omständigheter lämnas ut till andra än de sammanslutningar som omfattas av tillståndet. Bankerna har egna interna anvisningar om hur uppgifterna i kundstörningsregistret ska användas. Kundstörningsregistrets tekniska registerförare är Suomen Asiakastieto Oy.

11 Hörande av en banktjänsteman som vittne

11.1 Förundersökning

11.1.1 Vittne i ett brottmål där banken inte är målsägande

Om polisen vill förhöra en banktjänsteman som vittne i en förundersökning, ska kallelsen åtlydas. Banktjänstemannen ska meddela förhöraren att han är bunden av bestämmelserna om banksekretess, om den person som de i förhöret framkommande uppgifterna gäller inte har samtyckt till att uppgifter

röjs. Om förhöraren vill förhöra banktjänstemannen om omständigheter som omfattas av banksekretessen, ska banktjänstemannen begära att en i 10.7.1 nämnd tjänsteman fattar beslut om att banktjänstemannen i förundersökningen ska röja något som berörs av banksekretess. Den tjänsteman som fattar beslutet ska i förundersökningsprotokollet anteckna banktjänstemannens anmärkning om att de efterfrågade uppgifterna omfattas av banksekretess och det beslut enligt vilket banktjänstemannen i förundersökningen ska röja något som banksekretessen omfattar. Myndighetens tjänsteman ska underteckna förundersökningsprotokollet till denna del.

11.1.2 Vittne i ett brottmål där banken är målsägande

När ett brott har riktats mot banken, har banken rätt att framlägga bevisning till stöd för den misstänktes skuld. Banktjänstemannen kan i förundersökningen röja omständigheter som omfattas av banksekretessen i den utsträckning som det är nödvändigt för att utreda saken.

11.2 Domstol

11.2.1 Vittne i ett brottmål där banken inte är målsägande eller i ett tvistemål mellan kunder

En banktjänsteman som har blivit instämd att vittna inför en domstol ska åtlyda kallelsen och på normalt sätt avlägga vittnesed eller avge vittnesförsäkringen. Innan vittnesberättelsen avges ska banktjänstemannen påpeka att han enligt kreditinstitutslagen vid hot om straff måste hemlighålla kundens angelägenheter som omfattas av banksekretessen.

Vittnet kan berätta om omständigheter som omfattas av banksekretessen med kundens tillstånd eller om synnerligen viktiga skäl kräver att sekretessbelagda omständigheter röjs. Domstolen ska på vittnets begäran besluta huruvida sådana synnerligen viktiga skäl föreligger att vittnet har skyldighet att röja omständigheter som omfattas av tystnadsplikten.

Innan vittnesberättelsen avges ska banktjänstemannen påpeka att han enligt sekretessbestämmelsen i kreditinstitutslagen har rätt att hemlighålla också omständigheter som hänför sig till bankens affärshemligheter (t.ex. om bankens data- eller säkerhetssystem eller produktutvecklingen). Vittnet kan berätta om omständigheter som gäller affärshemlighet

med bankens tillstånd eller om synnerligen viktiga skäl kräver att sekretessbelagda omständigheter röjs.

Domstolen kan förplikta vittnet att röja sekretessbelagda omständigheter t.ex. när ett grovt brott kan bli utrett tack vare vittnets berättelse eller när en uppenbart oskyldig person kan bli dömd om inte vittnesmålet avges.

Om domstolen beslutar att vittnet ska röja omständigheter som omfattas av tystnadsplikten, kan målet till denna del behandlas så att allmänheten inte har rätt att närvara. Vittnet kan begära av domstolen att bli hört bakom lyckta dörrar. När vittnesmålet har avgetts bakom lyckta dörrar kan domstolen besluta att rättegångsmaterialet till denna del ska vara hemligt under en viss tid.

Det sagda tillämpas också när en sekretessbelagd handling ska uppvisas vid domstolen eller när en tjänsteman vid banken hörs av rätten som sakkunnig.

11.2.2 Vittne i ett tvistemål där banken är part eller i ett brottmål där banken är målsägande

Om banken är part i en rättegång där motparten är en kund i banken, kan en banktjänsteman utan kundens samtycke vittna i rätten om motpartens omständigheter som omfattas av banksekretessen. Dessutom kan tjänstemannen röja också andra banksekretessbelagda omständigheter till den del detta är nödvändigt för att utreda saken.

Om rättegången och förberedelserna för den kräver utredning av en större finansieringshelhet kring kunden, kan banken utreda saken utan hinder av banksekretessbestämmelserna.

12 Banken som part i en rättegång

Om banken är part i en rättegång, har banken rätt att (t.ex. i en stämningsansökan) offentliggöra uppgifter som berörs av banksekretessen men som är nödvändiga för att driva målet i rätten. Vid rättegången får inga andra sekretessbelagda uppgifter röjas än de som är nödvändiga för att trygga bankens rätt. Om en gäldenär vid en rättegång riktar påståenden mot banken, har banken rätt att i sitt bemötande framföra också sådana uppgifter som är underkastade banksekretess. Om kunden uppger vid rätte-

gången t.ex. att han saknar tillgångar, kan banken meddela att kunden har insättningar i banken.

Om rättegången och förberedelserna för den kräver utredning av en större finansieringshelhet kring kunden, kan banken utreda saken utan hinder av banksekretessbestämmelserna.

Om av banken begärs ett utlåtande om en skuldsanering enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner och det framgår av det material som har tillställts banken att gäldenären hemlighåller sina tillgångar, kan banken lämna domstolen uppgifter om gäldenärens förmögenhetsställning, om att insättningar finns och om insättningarnas belopp.

13 Påföljder av brott mot tystnadsplikten

Både uppsåtligt och av vårdslöshet begånget röjande av uppgift betraktas som brott mot tystnadsplikten.

Brott mot tystnadsplikten förutsätter inte att uppgiften särskilt har delgetts en tredje person, utan brottet kan också ske exempelvis så att en utomstående får uppgiften från en vårdslöst förvarad kredit- eller annan handling. Likaså kan ett högljutt samtal eller att handlingar sänds till fel person innebära ett brott mot tystnadsplikten. I bankens kundtjänst samt t.ex. vid användningen och utplaceringen av telefon, telefax, e-post eller adb-utrustning ska man förfara så att utomstående inte får höra eller se sekretessbelagda uppgifter.

Tystnadsplikten gäller också utanför arbetstiden och efter avslutad anställning. Om t.ex. familje- eller bekantskapskretsen ställer frågor om uppgifter som är sekretessbelagda, hindrar tystnadsplikten att man diskuterar saken.

13.1 Straffrättsliga påföljder

Brott mot tystnadsplikten

Kreditinstitutslagen föreskriver straff för brott mot tystnadsplikten enligt 38 kapitlet 1 eller 2 § i strafflagen. En person som har brutit mot banksekretessen kan dömas för sekretessbrott till böter eller fängelse i högst ett år. Om brottet som helhet är ringa, ska den som röjt en bankhemlighet dömas till böter för sekretessförseelse.

Att olovligt behandla personuppgifter

En banktjänsteman får inte studera en kunds personuppgifter eller uppgifter som gäller hans bankaffärer annat än för skötseln av arbetsuppgifterna. Enligt strafflagens 38 kapitel 9 § är det straffbart att behandla personuppgifter i strid med personuppgiftslagens bestämmelser och den som gör det kan dömas för personregisterbrott till böter eller fängelse i högst ett år.

Att röja bankens affärshemlighet

Strafflagen föreskriver straff för röjande av bankens affärshemlighet. Enligt lagen straffas den som obehörigen röjer eller utnyttjar någons företagshemlighet som han fått del av på grund av ett anställningsförhållande. Straffet för brott mot företagshemlighet är böter eller fängelse i högst två år. Om den som röjt en företagshemlighet gjort det för att bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning, är gärningen straffbar även om den skett efter anställningstidens slut. (strafflagen, 30:5 och 6 §)

13.2 Skadestånd och andra påföljder

Att röja bankhemlighet

Om en uppgift som omfattas av banksekretessen röjs, kan detta medföra skyldighet för banken att ersätta en skada. Den banktjänsteman som har röjt bankhemligheten kan bli skyldig att, med ett belopp som provas skäligt, ersätta banken för den ersättning som har betalats till kunden, om inte handlingen har berott på oaktsamhet som är att betrakta som ringa. Om bankhemligheten har röjts uppsåtligen, ska tjänstemannen i allmänhet ersätta banken för hela skadan. (skadeståndslagen, 3:1 § och 4:1 §)

Att röja bankens affärshemlighet

En banktjänsteman som har röjt eller utnyttjat bankens affärshemlighet kan bli skyldig att ersätta den skada som han har förorsakat banken. I fråga om skadeståndsbeloppet iakttas samma principer som för röjande av bankhemlighet. Om fallet är grovt, kan banken också ha rätt att häva tjänstemannens arbetsavtal. (arbetsavtalslagen, 8:1 §).

14 Lagbestämmelser som rör banksekretessen

14.1 Kreditinstitutslagen

141 § Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller suppleant i ett organ inom ett kreditinstitut eller företag inom samma finansiella företagsgrupp, inom en sammanslutning av kreditinstitut eller inom företag som kreditinstitutet anlitar som ombud eller inom något annat företag som agerar för kreditinstitutets räkning eller i egenskap av anställd hos dessa eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av dem har fått kännedom om den ekonomiska situationen hos någon av kreditinstitutets kunder eller hos kunder till företag som tillhör samma finansiella företagsgrupp eller samma konglomerat enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat som kreditinstitutet eller hos någon annan person med anknytning till kreditinstitutets eller företagets verksamhet eller om någons personliga förhållanden eller om en affärs- eller yrkeshemlighet, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den till vars förmån tystnadsplikten har bestämts ger sitt samtycke till att saken röjs. Sekretessbelagda uppgifter får inte heller lämnas till bolagsstämma, principalmöte, andelsstämma eller fullmäktige eller till en hypoteksförenings stämma eller till aktieinnehavare eller medlemmar som deltar i stämman eller mötet.

Kreditinstitut och företag som hör till samma finansiella företagsgrupp är skyldiga att lämna upplysningar som avses i 1 momentet till åklagar- eller förundersökningsmyndigheterna för utredning av brott samt till andra myndigheter som enligt lag har rätt att få sådana upplysningar.

Kreditinstitut har rätt att lämna upplysningar som avses i 1 momentet till sådana marknadsplatser för offentlig handel som avses i värdepappersmarknadslagen och till sådana optionsföretag som avses i lagen om handel med standardiserade optioner och terminer (772/1988), om upplysningarna är nödvändiga för att trygga den tillsynsuppgift som ålagts dem. Ett kreditinstitut har samma rätt att lämna upplysningar till sådana företag med verksamhet i en EES-stat som ordnar handel som motsvarar offentlig handel och till sådana företag i en EES-stat som motsvarar optionsföretag.

Utan hinder av 1 momentet har ett kreditinstitut rätt att bedriva sådan kreditupplysningsverksamhet som normalt hör till dess affärsverksamhet.

Vad som föreskrivs i 7 kapitlet 6 § i lagen om andelslag gäller inte kreditinstitut eller företag som hör till samma finansiella företagsgrupp som kreditinstitutet.

142 § Att lämna upplysningar till företag inom samma finansiella företagsgrupp, finans- och försäkringskonglomerat eller sammanslutning

Ett kreditinstitut och ett företag som hör till samma finansiella företagsgrupp som detta har rätt att lämna upplysningar som avses i 141 § till ett företag som hör till samma koncern, samma finansiella företagsgrupp eller samma i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat avsedda finans- och försäkringskonglomerat för kundbetjäning och annan skötsel av kundförhållanden, för marknadsföring samt för koncernens, gruppens eller finans- och försäkringskonglomeratets riskhantering, om mottagaren omfattas av tystnadsplikten enligt denna lag eller av motsvarande tystnadsplikt. Vad som ovan i detta moment föreskrivs om utlämnande av uppgifter gäller inte utlämnande av känsliga uppgifter enligt 11 § i personuppgiftslagen (523/1999) och inte heller uppgifter som baserar sig på registrering av betalningsuppgifter mellan en kund och ett företag som inte hör till konglomeratet.

Utöver vad som föreskrivs i 1 momentet kan ett kreditinstitut och ett företag som hör till samma finansiella företagsgrupp lämna ut sådana uppgifter ur sitt kundregister som är nödvändiga för marknadsföring samt för kundbetjäning och annan skötsel av kundförhållanden till ett företag som hör till samma ekonomiska sammanslutning som kreditinstitutet, om den som tar emot uppgifterna omfattas av tystnadsplikten enligt denna lag eller av motsvarande tystnadsplikt. Vad som ovan i detta moment föreskrivs om utlämnande av uppgifter gäller inte utlämnande av känsliga uppgifter enligt 11 § i personuppgiftslagen.

Ett kreditinstitut har utan hinder av vad som föreskrivs ovan i denna paragraf rätt att till en i 141 § 1 momentet avsedd sammanslutning, vars medlem kreditinstitutet är, lämna upplysningar som behövs för sammanslutningens verksamhet. Vad som i 2 momentet och i detta moment föreskrivs om sam-

manslutningar av kreditinstitut ska på motsvarande sätt tillämpas på andelsbankernas och sparbankernas centrala finansiella institut.

143 § Att lämna upplysningar till registerförare som bedriver kreditupplysningsverksamhet

Ett kreditinstitut och ett finansiellt institut som hör till samma finansiella företagsgrupp som detta har utan hinder av 141 § rätt att till en registerförare som bedriver kreditupplysningsverksamhet, för införande i kreditupplysningsregistret lämna upplysningar som behövs för specificering av en kunds gällande kreditavtal och garantiförbindelser samt upplysningar om obetalda kreditbelopp.

144 § Att lämna upplysningar för forskningsändamål

En handling som innehåller upplysningar av det slag som avses i 141 § får lämnas ut för vetenskaplig forskning om minst 60 år har förflutit från dess tillkomst och om mottagaren skriftligen förbinder sig att inte utnyttja handlingen för att skada eller förringa vederbörande eller dennes närstående eller för att kränka de övriga intressen som sekretessen ska skydda.

14.2 Lag om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform

53 §

Vad som i 141 och 142 § i kreditinstitutslagen föreskrivs om kreditinstitut ska på motsvarande sätt tillämpas på centralinstitutet. De till sammanslutningen hörande företagen, den säkerhetsfond som centralinstitutets medlemskreditinstitut hör till samt medlemskreditinstitutens ömsesidiga försäkringsbolag får dessutom, utan hinder av de nämnda paragraferna, lämna uppgifter till varandra. Uppgifter som avses i detta moment får emellertid lämnas endast till den som berörs av den tystnadsplikt som föreskrivs i ovan nämnda paragrafer eller som har motsvarande tystnadsplikt.

14.3 Lag om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland

24 § Tystnadsplikt

I fråga om tystnadsplikt, rätt att lämna upplysningar och brott mot tystnadsplikten när det gäller anställ-

da vid filialer och representationer och om utövande av representationers kreditupplysningsverksamhet gäller i tillämpliga delar 141–44 och 169 § i kreditinstitutslagen.

En filial och en representation har utan hinder av 1 momentet rätt att ge den myndighet eller den sammanslutning som svarar för tillsynen i hemstaten för det kreditinstitut eller det finansiella institut som de företräder samt dess revisorer de upplysningar som ska lämnas enligt vad som har stadgats eller i vederbörlig ordning bestämts.

14.4 Lag om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

33 §

Den som i egenskap av medlem eller suppleant i ett organ inom ett företag som hör till ett konglomerat eller inom dess ombud eller inom något annat företag som agerar på uppdrag av ett företag som hör till konglomeratet eller i egenskap av anställd hos dessa eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av dem har fått kännedom om den ekonomiska situationen hos någon kund till ett företag som hör till konglomeratet eller hos någon annan person med anknytning till företagets verksamhet eller om någons personliga förhållanden eller om en affärs- eller yrkeshemlighet, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den till vars förmån tystnadsplikten har bestämts ger sitt samtycke till att saken röjs. Uppgifter som ska hållas hemliga får inte heller lämnas till bolagsstämma, andelsstämma eller fullmäktige eller till aktieinnehavare eller medlemmar som deltar i stämman eller mötet. I fråga om tystnadsplikten i ett kreditinstitut som hör till ett konglomerat och i ett företag som hör till dess konsolideringsgrupp, i ett värdepappersföretag och i ett företag som hör till dess konsolideringsgrupp, i ett fondbolag, ett försäkringsbolag, en försäkringsholdingsammanslutning och i ett tjänsteföretag enligt 1 kapitlet 5 b § i lagen om försäkringsbolag bestäms särskilt.

Ett företag enligt 1 momentet som hör till ett konglomerat är skyldigt att lämna ut uppgifter som avses i 1 momentet till åklagar- och förundersökningsmyndigheterna för utredande av brott samt till andra myndigheter som enligt lag har rätt att få sådana uppgifter.

Ett företag enligt 1 momentet som hör till ett konglomerat har rätt att lämna uppgifter som avses i 1 momentet till en sammanslutning som hör till samma konglomerat för kundbetjäning och för annan skötsel av kundförhållanden, marknadsföring samt konglomeratets riskhantering. Vad som ovan i detta moment bestäms om lämnande av uppgifter gäller inte utlämnande av känsliga uppgifter enligt 11 § i personuppgiftslagen (523/1999).

14.5 Lag om värdepappersföretag

67 § Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller ersättare i ett organ inom ett värdepappersföretag eller inom ett företag som hör till samma finansiella företagsgrupp som värdepappersföretaget, inom en sammanslutning av värdepappersföretag eller inom värdepappersföretagets ombudsman eller inom något annat företag som handlar för värdepappersföretagets räkning eller i egenskap av anställd hos dessa eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av dem har fått kännedom om någon omständighet som har samband med den ekonomiska ställningen hos någon av värdepappersföretagets kunder eller hos kunder till företag som tillhör samma finansiella företagsgrupp eller samma konglomerat enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat som värdepappersföretaget eller hos någon annan person med anknytning till värdepappersföretagets verksamhet eller som har samband med någons personliga förhållanden eller om en affärs- eller yrkeshemlighet, är skyldig att hemlighålla saken om inte den till vars förmån tystnadsplikten har bestämts ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs. Sekretessbelagda uppgifter får inte heller lämnas till värdepappersföretagets bolagsstämma eller till aktieägare som deltar i stämman.

Vad som i 1 momentet föreskrivs om tystnadsplikt gäller också den som vid utförandet av uppgifter som avses i 6 kapitlet har fått kännedom om en omständighet som inte är offentliggjord och som har samband med ett värdepappersföretags eller dess kunders ekonomiska ställning eller enskilda förhållanden eller om en affärs- eller yrkeshemlighet.

68 § Utlämnande av sekretessbelagd information

Ett värdepappersföretag, dess holdingföretag och ett finansiellt institut som hör till ett värdepappersföretags

tags finansiella företagsgrupp samt en sammanslutning av värdepappersföretag är skyldig att lämna upplysningar som avses i 67 § 1 momentet till åklagar- och förundersökningsmyndigheterna för utredning av brott samt till andra myndigheter som enligt lag har rätt att få sådana upplysningar.

Ett värdepappersföretag och ett företag som hör till ett värdepappersföretags finansiella företagsgrupp har rätt att lämna upplysningar som avses i 1 momentet till ett företag som hör till samma koncern, samma finansiella företagsgrupp eller samma i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat avsedda finans- och försäkringskonglomerat för kundservice och annan skötsel av kundförhållanden, för marknadsföring och för koncernens, den finansiella företagsgruppens eller finans- och försäkringskonglomeratets riskhantering, om mottagaren omfattas av tystnadsplikten enligt denna lag eller motsvarande tystnadsplikt. Vad som i detta moment föreskrivs om lämnande av upplysningar gäller inte utlämnande av känsliga uppgifter enligt 11 § i personuppgiftslagen och inte heller uppgifter som baserar sig på registrering av betalningsuppgifter mellan en kund och ett företag som inte hör till konglomeratet.

Utöver vad som föreskrivs i 2 momentet får ett värdepappersföretag och ett företag som hör till ett värdepappersföretags finansiella företagsgrupp lämna ut sådana uppgifter ur sitt kundregister som är nödvändiga för marknadsföring samt för kundservice och annan skötsel av kundförhållanden till ett företag som hör till samma ekonomiska sammanslutning som värdepappersföretaget, om mottagaren omfattas av tystnadsplikten enligt denna lag eller motsvarande tystnadsplikt. Vad som föreskrivs i detta moment gäller inte utlämnande av känsliga uppgifter enligt 11 § i personuppgiftslagen

Ett värdepappersföretag har rätt att lämna upplysningar som avses i 67 § 1 momentet till sådana arrangörer av offentlig handel som avses i värdepappersmarknadslagen och till sådana optionsföretag som avses i optionshandelslagen, om upplysningarna är nödvändiga för att trygga den tillsynsuppgift som ålagts dem. Ett värdepappersföretag har samma rätt att lämna upplysningar till ett företag som är verksamt i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och ordnar handel som motsvarar offentlig handel och till ett sådant företag

i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som kan jämföras med ett optionsföretag.

14.6 Lag om placeringsfonder

133 §

Ett fondbolags och ett förvaringsinstituts styrelsemedlemmar, verkställande direktör, revisorer och anställda är skyldiga att hemlighålla vad de i sitt uppdrag har fått veta om fondandelsägares eller någon annans ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemligheter.

Fondbolaget och förvaringsinstitutet har rätt att lämna upplysningar som avses i 1 momentet endast till åklagar- eller förundersökningsmyndigheter för utredande av brott samt till myndigheter som enligt lag annars har rätt att få sådana uppgifter.

133 a §

Utan hinder av vad som bestäms i 133 § har fondbolag rätt att lämna upplysningar som avses i 133 § till en sammanslutning som hör till samma koncern, samma konsolideringsgrupp eller samma i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat avsedda finans- och försäkringskonglomerat för kundbetjäning och annan skötsel av kundförhållanden, marknadsföring samt koncernens, konsolideringsgruppens eller finans- och försäkringskonglomeratets riskhantering. Vad som bestäms i detta moment gäller inte utlämnande av känsliga uppgifter enligt 11 § i personuppgiftslagen.

Utöver vad som bestäms i 1 momentet kan ett fondbolag lämna ut uppgifter ur sitt kundregister som är nödvändiga för marknadsföring samt kundbetjäning och annan skötsel av kundförhållanden till ett företag som hör till samma ekonomiska sammanslutning som fondbolaget, om den som tar emot uppgifterna berörs av tystnadsplikt enligt denna lag eller motsvarande tystnadsplikt. Vad som bestäms i detta moment gäller inte utlämnande av känsliga uppgifter enligt 11 § i personuppgiftslagen.

14.7 Straffbestämmelser

Kreditinstitutslag, 169 §

Brott mot tystnadsplikten

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 141 § och för brott mot åtagandet i 144 § ska dömas enligt 38 kapitlet 1 och 2 § i strafflagen, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs på något annat ställe i lag.

Personuppgiftslag, 48 § 1 momentet

Personregisterbrott och brott mot tystnadsplikt

Om straff för personregisterbrott bestäms i 38 kapitlet 9 § i strafflagen. Straff för brott mot den tystnadsplikt som avses i personuppgiftslagens 33 § utdöms enligt 38 kapitlet 1 och 2 § i strafflagen, om inte gärningen ska bestraffas enligt 40 kapitlet 5 § i strafflagen eller om inte strängare straff för den bestäms någon annanstans i lag.

14.8 Skadeståndsbestämmelser

Kreditinstitutslag, 167 §

Skadeståndsskyldighet

Ett kreditinstituts stiftare, medlemmarna av dess förvaltningsråd eller styrelse samt verkställande direktören är skyldiga att ersätta skada som de i sitt uppdrag uppsåtligen eller av vårdslöshet har orsakat kreditinstitutet.

Ett kreditinstituts stiftare, medlemmarna av institutets förvaltningsråd eller styrelse samt verkställande direktören är skyldiga att ersätta också skada som de i sitt uppdrag uppsåtligen eller av vårdslöshet har orsakat aktieägare, medlemmar, innehavare av placeringsandelar eller grundfondsbevis eller andra personer genom överträdelse av denna lag eller en förordning eller föreskrift av Finansinspektionen som utfärdats med stöd av den, lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, sparbankslagen, lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform, lagen om hypoteksbanker, lagen om hypoteksföreningar, lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet eller kreditinstitutets bolagsordning eller stadgar. I revisionslagen föreskrivs om revisorers ersättningsansvar.

Om skadan har orsakats genom överträdelse av författningar som avses i 2 momentet eller bestämmelser i bolagsordningen eller stadgarna anses den ha orsakats av vårdslöshet, om inte den som är ansvarig för förfarandet visar att han eller hon har iakttagit omsorgsfullhet. Detsamma gäller skada som har orsakats genom en åtgärd till förmån för en person som enligt 140 § hör till kreditinstitutets närmaste krets.

Ett kreditinstituts aktieägare, en sparbanks principaler och en andelsbanks medlemmar eller fullmäktige är skyldiga att ersätta skada som de genom att medverka till överträdelse av de författningar, den bolagsordning eller de stadgar som avses i 2 momentet uppsåtligen eller av vårdslöshet har orsakat kreditinstitutet, aktieägare, medlemmar, innehavare av placeringsandelar eller grundfondsbevis eller andra personer. Skada som har orsakats genom en åtgärd till förmån för en person som enligt 140 § hör till kreditinstitutets närmaste krets anses ha orsakats av vårdslöshet om inte aktieägaren, principalen eller andelsbankens medlem eller fullmäktige visar att de har iakttagit omsorgsfullhet.

Angående jämkning av skadestånd samt fördelning av skadeståndsansvar mellan två eller flera ersättningsskyldiga gäller 2 och 6 kapitlen i skadeståndslagen (412/1974).

I lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, i sparbankslagen och i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform föreskrivs om väckande av skadeståndstalan för kreditinstitut i aktiebolagsform, för sparbanker och för kreditinstitut i andelslagsform.

Vad som föreskrivs i denna paragraf tillämpas också på företag som hör till samma finansiella företagsgrupp som kreditinstitutet, om skadan har orsakats genom överträdelse av denna lag eller en med stöd av den utfärdad förordning eller en föreskrift som Finansinspektionen har utfärdat med stöd av denna lag.

Lag om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism, 39 §

Skadeståndsansvar

En rapporteringsskyldig är skyldig att ersätta ekonomisk skada som en kund har förorsakats på grund

av att en affärstransaktion har utretts, anmälan har gjorts om en tvivelaktig affärstransaktion eller en affärstransaktion har avbrutits eller förvägrats endast om den rapporteringsskyldiga inte har iakttagit sådan omsorg som med beaktande av omständigheterna skäligen kan krävas av denne.

Angående ersättningsskyldigheten för rapporteringsskyldiga gäller i övrigt vad som föreskrivs i skadeståndslagen (412/1974).

14.9 Arbetsavtalslag

3 kapitlet 4 §

Affärs- och yrkeshemligheter

Medan anställningsförhållandet varar får arbetstagen inte utnyttja arbetsgivarens affärs- eller yrkeshemligheter eller röja dem för någon annan. Om arbetstagen har fått uppgifterna obehörigen, fortgår förbudet också sedan anställningsförhållandet har upphört.

Ansvarig för ersättande av skada som orsakats av arbetsgivaren är förutom den arbetstagen som har röjt en hemlighet även den för vilken uppgifterna röjdes, om denne visste eller hade bort veta att arbetstagen handlade obehörigt.

14.10 Strafflag

30 kapitlet 5 §

Brott mot företagshemlighet

Den som för att bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning eller för att skada en annan obehörigen röjer eller utnyttjar någons företagshemlighet som han fått del av

- 1) på grund av ett anställningsförhållande,
- 2) medan han varit medlem av en sammanslutnings eller stiftelses förvaltningsråd eller styrelse eller dess verkställande direktör, revisor eller likvidator, eller medan han skött någon därmed jämförbar uppgift,
- 3) medan han fullgjort ett uppdrag för någon annan eller annars på grund av ett förtroligt affärsförhållande, eller
- 4) i samband med saneringsförfarande i ett företag,

ska, om strängare straff för gärningen inte stadgas på något annat ställe i lag, för brott mot företags-hemlighet dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Denna paragraf gäller inte en gärning som den som avses i 1 momentet 1 punkten har begått sedan två år förflutit från anställningstidens slut.

Försök är straffbart.

30 kapitlet 6 §

Missbruk av företagshemlighet

Den som obehörigen

1) i näringsverksamhet utnyttjar någon annans företagshemlighet som har åtkommits eller röjts genom en gärning som är straffbar enligt denna lag, eller

2) för att bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning röjer en sådan hemlighet,

ska för missbruk av företagshemlighet dömas till böter eller fängelse i högst två år.

38 kapitlet 1 §

Sekretessbrott

Den som i strid med tystnadsplikt som anges i lag eller förordning eller som en myndighet särskilt har ålagt med stöd av lag

1) röjer en omständighet som ska hållas hemlig och som han fått kännedom om på grund av sin ställning, i sin befattning eller vid fullgörandet av ett uppdrag, eller

2) utnyttjar en sådan hemlighet till sin egen eller någon annans nytta,

ska, om gärningen inte utgör brott enligt 40 kapitlet 5 §, för sekretessbrott dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

38 kapitlet 2 §

Sekretessförseelse

Om ett sekretessbrott, med beaktande av gärningens betydelse för skyddet av integritet eller förtrolighet eller andra omständigheter vid brottet, bedömt som en helhet är ringa, ska gärningsmannen för sekretessförseelse dömas till böter.

För sekretessförseelse döms också den som har gjort sig skyldig till ett sådant i 1 § åsyftat brott mot tystnadsplikt som enligt något särskilt stadgande ska bestraffas som sekretessförseelse.

38 kapitlet 9 §

Personregisterbrott

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) behandlar personuppgifter i strid med personuppgiftslagens (523/1999) bestämmelser om ändamålsbundenhet, allmänna förutsättningar för behandling, personuppgifternas relevans och felfrihet, känsliga uppgifter, personbeteckning eller behandling av personuppgifter för särskilda ändamål eller bryter mot särskilda bestämmelser om behandling av personuppgifter (480/2001).

2) genom att till en registrerad ge felaktig eller vilseledande information hindrar eller försöker hindra honom att utöva rätten till insyn eller

3) i strid med 5 kapitlet i personuppgiftslagen över-sänder personuppgifter till stater utanför Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbets-området

och därmed gör intrång i den registrerades integritetsskydd eller åsamkar honom annan skada eller betydande men, ska för personregisterbrott dömas till böter eller fängelse i högst ett år

40 kapitlet 5 §

Brott mot tjänsthemlighet och brott mot tjänsthemlighet av oaktsamhet

Om en tjänsteman uppsåtligen under den tid anställningen varar eller därefter obehörigen

1) röjer en handling eller uppgift som är sekretessbelagd enligt lagen om offentlighet i myndigheters verksamhet eller enligt någon annan lag, eller som enligt lag inte får yppas, eller

2) utnyttjar en sådan handling eller uppgift till sin egen nytta eller till nytta eller skada för någon, ska tjänstemannen, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans, för brott mot tjänsthemlighet dömas till böter eller fängelse i högst två år. Tjänstemannen kan även dömas till avsättning, om brottet visar att han eller hon är uppenbart olämplig för sitt uppdrag.

Gör sig en tjänsteman genom oaktsamhet skyldig till en gärning som nämns i 1 momentet, och är gärningen inte, med hänsyn till sin menlighet eller skadlighet eller andra omständigheter som har samband med den, ringa bedömd som en helhet, ska han eller hon, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans, för brott mot tjänsthemlighet av oaktsamhet dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

14.11 Lag om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism

23 § Rapporteringsskyldighet

Efter att ha fullgjort utredningsskyldigheten enligt 9 § ska den rapporteringsskyldiga utan dröjsmål underrätta centralen för utredning av penningtvätt om tvivelaktiga affärstransaktioner eller misstänkt finansiering av terrorism och avgiftsfritt lämna utredningscentralen alla behövliga uppgifter och handlingar som kan ha betydelse för utredningen av misstankarna

25 § Tystnadsplikt

En anmälan får inte röjas för den som misstanken gäller eller för någon annan.

36, 37 § Utredningscentralens rätt att få, registrera, använda och lämna ut uppgifter

Utan hinder av vad som bestäms om hemlighållande av uppgifter om affärs- och yrkeshemligheter eller uppgifter om enskild persons, sammanslutnings eller stiftelses ekonomiska förhållanden eller ekonomiska ställning har utredningscentralen rätt att av myndigheter eller av sammanslutningar som har ålagts en offentlig uppgift avgiftsfritt få uppgif-

ter och handlingar som behövs för utredning av penningtvätt.

Beslut om inhämtande av i 1 momentet avsedda sekretessbelagda uppgifter fattas av en polisman som tillhör befälet och är anställd vid utredningscentralen.

Utan hinder av tystnadsplikten för en medlem, en revisor, en sparkasseinspektör, en styrelseledamot eller en anställd har utredningscentralen på skriftlig begäran av en polisman som tillhör befälet och är anställd vid utredningscentralen rätt att av en enskild sammanslutning eller person avgiftsfritt få uppgifter som behövs för utredning av penningtvätt.

Utredningscentralen har rätt att registrera uppgifter och handlingar som har behövts och fåtts för fullgörande av uppdrag enligt 35 § eller som fåtts med stöd av 37 §. Uppgifter får användas och lämnas ut endast i syfte att förhindra och utreda penningtvätt och finansiering av terrorism.

14.12 Lag om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet

4 §

Ingen får utan laga rätt anskaffa eller försöka anskaffa uppgift om affärshemlighet och utnyttja eller yppa på detta sätt anskaffad uppgift.

Den som under den tid han varit anställd hos näringsidkare har fått kännedom om affärshemlighet, får icke under sin anställningstid utan laga rätt utnyttja denna, ej heller yppa den i avsikt att bereda sig eller annan fördel eller skada annan.

Den som vid fullgörande av uppgift på näringsidkares vägnar har fått kännedom om affärshemlighet eller som för utförande av arbete eller fullgörande av uppgift eller eljest för affärsändamål har anförtratts teknisk förebild eller teknisk anvisning, får icke utan laga rätt utnyttja eller yppa den.

Den som av annan fått kännedom om affärshemlighet, teknisk förebild eller teknisk anvisning med vetskap om att denne anskaffat eller yppat uppgiften utan laga rätt, får icke utnyttja eller yppa den.

10 § 2 momentet

Den som annars med uppsåt förfar i strid med 4 § och därigenom begår ett brott som avses i 30 kapit-

let 4–6 § strafflagen ska för företagsspioneri, brott mot företagshemlighet eller missbruk av företags-hemlighet dömas enligt strafflagen.

14.13 Rättegångsbalk

17 kapitlet

20 §

Vittne får ej undandraga sig vittnesmål. Dock må vittnesmål icke mot sin vilja avfordras:

1) den, som är eller varit gift eller är trolovad med någondera parten;

2) den, som står i rätt upp- eller nedstigande skyldskap till part, eller som är eller varit gift med person, som till part står i sådant släktskapsförhållande; ej heller

3) parts syskon eller deras makar eller parts adoptant eller adoptivbarn.

24 § 1 momentet

Vittne får undandraga sig att yppa omständighet eller besvara fråga, varöver vittnet ej skulle kunna yttra sig utan att för åtal utsätta sig själv eller annan, som till vittnet står i sådant förhållande, som i 20 § är sagt. Vittne får även vägra att avgiva utsaga, varigenom affärs- eller yrkeshemlighet skulle uppenbaras, om ej synnerlig anledning förekommer, att vittnet höres därom.

15 Definitioner

Med *holdingföretag* avses ett finskt eller utländskt finansiellt institut vars dotterföretag huvudsakligen är kreditinstitut eller finansiella institut och av vars dotterföretag åtminstone ett är kreditinstitut (Kreditinstitutslag, 15 §).

Med *kreditinstitut* avses inlåningsbank som bedriver i kreditinstitutslagen avsedd verksamhet och aktiebolag, andelslag och hypoteksförening som bedriver annan kreditinstitutsverksamhet eller betalningsförmedlingsföretag (Kreditinstitutslag, 8.1 §). Kreditinstitut är t.ex. affärsbanker, sparbanker, sparbanksaktiebolag, andelsbanker, andelsbanksaktiebolag, finansieringsbolag och vissa kreditkortsbolag.

Med *utländskt kreditinstitut* avses ett utländskt företag som i huvudsak bedriver kreditinstitutsverksamhet och som övervakas på ett sätt som motsvarar övervakningen av ovan nämnda kreditinstitut (Kreditinstitutslag, 8.2 §).

Med *finansiellt institut* avses ett finskt eller utländskt företag som inte är kreditinstitut och vars huvudsakliga verksamhet är att tillhandahålla sina kunder samma tjänster som ett kreditinstitut med undantag av inlåning och mottagande av andra återbetalbara medel från allmänheten, kreditupplysningsverksamhet samt fastighetsförmedling i anslutning till bostadssparande (Kreditinstitutslag, 13 §).

Med *konglomerat* avses en företagsgrupp enligt definition i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat. Till ett konglomerat hör moderföretaget samt sådana företag i finans- och försäkringsbranschen där moderföretaget har bestämmande inflytande på det sätt som avses i bokföringslagen eller som har gemensam förvaltning eller gemensam ledning med moderföretaget (Lag om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, 3 §).

Med ett *konglomerats moderföretag* avses ett finskt kreditinstitut eller försäkringsbolag som har i den föregående punkten avsett bestämmande inflytande i åtminstone ett finskt kreditinstitut, försäkringsbolag eller värdepappersföretag (Lag om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, 2 §).

Med ett *konglomerats holdingsammanslutning* avses ett finskt moderföretag av vars i bokföringslagen avsedda dotterföretag åtminstone ett är ett finskt kreditinstitut eller värdepappersföretag och ett är ett finskt försäkringsbolag och beträffande vilket de sista sammanräknade balansomslutningarna för de företag i finans- och försäkringsbranschen som är dess i bokföringslagen avsedda dotterföretag uppgår till mer än hälften av de sista sammanräknade balansomslutningarna för holdingsammanslutningen och alla dess dotterföretag (Lag om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, 2 §).

Med *ekonomisk sammanslutning* avses en sammanslutning av sådana företag som har t.ex. ömsesidigt ägande eller företagsekonomiskt beroende. Definitionen på en ekonomisk sammanslutning har ännu inte stabiliserats (motivering till 94 § i den

gamla kreditinstitutslagen 1607/1993, RP 295/1992 rd).

Med *sammanslutning av kreditinstitut* avses Insättningsgarantifonden, Ersättningsfonden för investerare och bankernas säkerhetsfonder samt t.ex. Finansbranschens Centralförbund, andelsbankernas sammanslutning, Sparbanksförbundet och Lokalandelsbanksförbundet.

Med *tjänsteföretag* avses ett finskt eller utländskt företag som huvudsakligen producerar tjänster för ett eller flera kreditinstitut genom att äga, inneha

eller förvalta fastigheter eller som producerar data-behandlingstjänster (Kreditinstitutslag, 14 §).

Med *tillsynsmyndighet* avses Finansinspektionen.

Med *sammanslutningen av andelsbanker* avses den sammanslutning som enligt 3 § i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform utgörs av andelsbanker som hör till centralinstitutet, kreditinstitut, finansiella institut och tjänsteföretag som hör till centralinstitutets konsolideringsgrupp (finansiella företagsgrupp) samt andelsbankernas centrala finansiella institut.

FK|Finanssialan Keskusliitto
FC| Finansbranschens Centralförbund

Bulevarden 28
00120 Helsingfors
Telefon +358 20 7934 200
Fax +358 20 7934 202
forname.efternamn@fkl.fi
<http://www.fkl.fi>